

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu

Activities and Financial Management of the Energy Regulatory Office

Student:

Vojtěch Bohuš

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Vojtěch Bohuš**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu**
Activities and Financial Management of the Energy Regulatory Office

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Energetika a veřejná správa
 3. Činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu
 4. Zhodnocení, návrhy a doporučení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

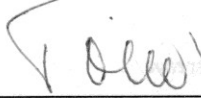
- KACVINSKÝ, Petr. *10 let regulace v elektroenergetice*. Jihlava: Energetický regulační úřad, 2007. 92 s. ISBN 978-80-254-1767-6.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, Jaroslav, Jaroslav HLAVÁČ et al. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s. r. o., 2012. 209 s. ISBN 978-80-86929-79-8.
- SKÁLA, Zdeněk. *Ekologie v energetice*. Brno: PC-DIR, 1994. 141 s. ISBN 80-214-0477-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

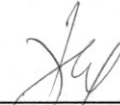
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

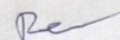

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Analýza činnosti a hospodaření Energetického úřadu“ vypracoval samostatně a veškeré pomocné zdroje uvedl v seznamu použité literatury.

V Ostravě, dne 6. 5. 2016

.....
Vojtěch Bohuš

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Energetika a veřejná správa	9
2.1	Pojetí veřejné správy	9
2.1.1	Veřejná moc	9
2.1.2	Veřejná správa	10
2.1.3	Funkce veřejné správy	12
2.1.4	Organizační principy výstavby veřejné správy.....	12
2.2	Státní správa	14
2.3	Samospráva.....	15
2.3.1	Základní územní samosprávný celek.....	16
2.3.2	Vyšší územní samosprávný celek	17
2.4	Subsidiarita ve veřejné správě	18
2.5	Veřejný sektor.....	18
2.5.1	Teorie veřejné volby	20
2.6	Energetika	22
2.6.1	Zdroje energie	22
2.6.2	Způsoby získávání energie.....	23
2.6.2.1	Obnovitelné zdroje energie	23
2.6.2.2	Neobnovitelné (fosilní) zdroje energie	25
2.6.3	Energetická bezpečnost.....	25
2.7	Obnovitelné zdroje energie.....	26
2.8	Elektrická energie	27
2.8.1	Přenosová soustava	27
2.8.2	Distribuční soustava.....	28
2.8.3	Ztráty a výkyvy elektřiny v soustavách	28
2.8.4	Obchod a trh s elektřinou.....	29

2.9	Zemní plyn.....	29
2.9.1	Přeprava plynu	30
2.9.2	Obchod a trh s plynem	30
2.10	Vliv státu	31
2.10.1	Energetický regulační úřad	31
2.10.2	Státní energetická inspekce.....	32
2.10.3	Ministerstvo průmyslu a obchodu.....	32
2.10.4	Operátor trhu.....	33
3	Činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu.....	35
3.1	Legislativní činnost.....	35
3.2	Regulace	38
3.2.1	Regulace v elektroenergetice	38
3.2.2	Regulace v plynárenství.....	40
3.2.3	Regulace v teplárenství	41
3.3	Kontrola	42
3.4	Hospodaření.....	43
4	Zhodnocení, návrhy a doporučení.....	47
5	Závěr	49
	Seznam použité literatury	50
	Seznam zkratk.....	52
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	53
	Seznam příloh.....	54

1 Úvod

Téma bakalářské práce je činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu, který má v České republice výsadní postavení v oblasti energetiky.

Cílem bakalářské práce je analýza hospodaření a činností Energetického regulačního úřadu ve sledovaném období 2010 – 2014 včetně jejího zhodnocení.

Pro úspěšné splnění cíle je použita metoda popisná v oblasti legislativy, metoda analýzy a komparace.

Práce je členěna na pět samostatných kapitol včetně úvodu a závěru. První a poslední kapitolu tedy tvoří úvod, respektive závěr.

Druhá kapitola zabývající se teoretickým pojetím, pojednává z části o veřejné správě a z části o energetice. V rámci veřejné správy bakalářská práce vymezuje obecné pojetí veřejné správy, strukturu veřejné moci členící se na moc státní a ostatní veřejnou moc, dále popisuje funkce veřejné správy a principy výstavy veřejné správy. Pozornost je věnována rovněž státní správě a samosprávě jako základnímu rozdělení veřejné správy, ke které se váže též princip subsidiarity. Část veřejné správy zakončuje vymezení veřejného sektoru, jehož součástí je rovněž teorie veřejné volby. Druhá část této kapitoly je věnována energetice, zejména pak zdrojům energie a způsobům jejich získávání podle rozdělení na obnovitelné a neobnovitelné zdroje, přičemž obnovitelným zdrojům je poskytnuta zvláštní pozornost. Prostor je dále věnován energetické bezpečnosti jako důležité součásti moderní energetiky. Bakalářská práce se blíže soustřeďuje na elektroenergetiku a plynárenství, které jsou rozebrány rovněž v části energetiky. Nakonec je brán zřetel na přístup státu k energetice.

Ve třetí kapitole je zaměřeno pojetí teoretické za pojetí praktické. Nejdříve je představena činnost legislativní, kterou Energetický regulační úřad disponuje. Legislativní činnost je ve sledovaném období popsána po jednotlivých letech. Součástí této kapitoly je též regulační činnost, rozebírána zvláště v elektroenergetice, plynárenství a teplárenství. V neposlední řadě nelze vynechat kontrolní činnost vedenou ve dvou úrovních a nakonec hospodaření ve sledovaném období.

Čtvrtou kapitolu tvoří zhodnocení zjištěných výsledků a navrhnutí možných doporučení.

Veškeré informace potřebné k sestavení bakalářské práce byly čerpány zejména z odborných publikací, dále pak ze zákonů a internetových stránek. Všechny použité zdroje jsou uvedeny v seznamu literatury.

Tato bakalářská práce se opírá o platnou legislativu k 6. 5. 2016.

2 Energetika a veřejná správa

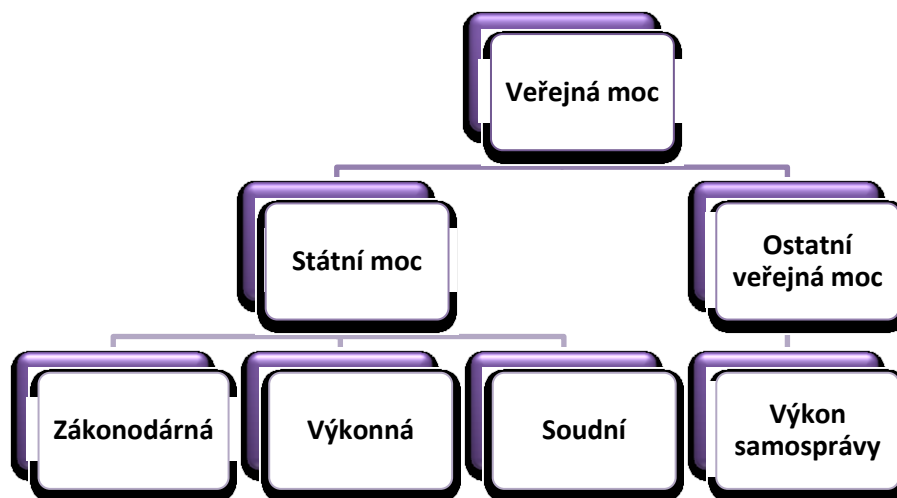
2.1 Pojetí veřejné správy

Pojem správa lze zcela bezpochyby odvodit ze slova „právo“ a znamená činnost spojenou s právem. Slovo veřejný specifikuje správu jako oblast veřejného zájmu, především oblast vymezenou veřejným právem. Většina otázek spojených s výkonem veřejné správy je ustanovena v právních normách (v ústavě, zákonech). Propojení práva s veřejným zájmem do jisté míry zasahuje do života občanů, avšak je zároveň chrání před zneužitím veřejné moci.¹

2.1.1 Veřejná moc

Je moc autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech jednotlivců i skupin bez ohledu na jejich vůli, která vyjadřuje veřejný zájem. Tuto moc vykonává soustava institucí a orgánů.

Obrázek 2.1 Struktura veřejné moci

Zdroj: HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012), vlastní zpracování

Jak vyplývá z obrázku 1.1, veřejná moc se dělí na státní moc a ostatní veřejnou moc. **Státní moc** je základním znakem státu a disponuje jí pouze stát samotný, který tak má možnost vnutit svou vůli subjektům, jež jsou v dosahu jeho právního řádu. Státní moc se dále člení na 3 dílčí moci, které jsou na sobě nezávislé. Rozhodování tedy vyplývá ze svobodné vůle zástupců jednotlivých mocí.

¹ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

Zákonodárná moc znamená oprávnění vydávat pro společnost závazné zákony (nebo též vyhlášky, avšak ty jsou zákonům podřazeny), jež vytyčují mantinely, jejichž překročení se stává porušením zákona a následuje trest. Touto mocí je v podmínkách českého státu vybaven parlament, jenž se skládá ze dvou komor – poslanecké sněmovny a senátu. Zákonodárcům není omezen rozsah působnosti, mohou tedy normalizovat jakoukoli oblast společenských vztahů. Nově vznikající zákony však nesmí odporovat ústavnímu právu, pokud by tomu tak bylo, zákon (nebo jeho část) bude zrušen.

Výkonná moc je rozdělena především mezi prezidenta a vládu, přičemž ji upravuje hlava třetí Ústavy České republiky, která ustanovuje kompetence prezidenta a vlády. Prezident jako jediný orgán veřejné moci není z výkonu své funkce odpovědný, naproti tomu vláda je odpovědná poslanecké sněmovně, která může vládě vyslovit nedůvěru. Z ústavy rovněž vyplývá možnost zákonem zřízovat ministerstva a stanovit jejich působnost. K moci výkonné patří také státní zastupitelství, jež zastupuje veřejnou žalobu v trestním řízení a je definováno v článku 80 ústavního zákona.

Soudní moc neboli justice je jedinou složkou státní moci, kterou vykonávají k tomuto účelu přímo určené specifické státní orgány, jimiž jsou soudy. Soudy musí být již ze své podstaty nezávislé, jelikož zajišťují zákonem stanoveným způsobem ochranu práv a rozhodují o vině a trestu v trestním řízení.² V České republice existují čtyři stupně soudů – nejvyšší, vrchní, krajské a okresní – které dávají dohromady skupinu obecných soudů. Zvláštní postavení má soud ústavní, jenž chrání ústavnost státu.

Místo v **ostatní veřejné moci** tedy zauímají poslední orgány, jimiž je svěřena jistá část moci veřejné. Jde o subjekty územní samosprávy, na něž stát přenesl část své moci. Tento akt je jeden z prvků decentralizace.

2.1.2 Veřejná správa

Veřejnou správu je nutno chápat ze dvou následujících hledisek:

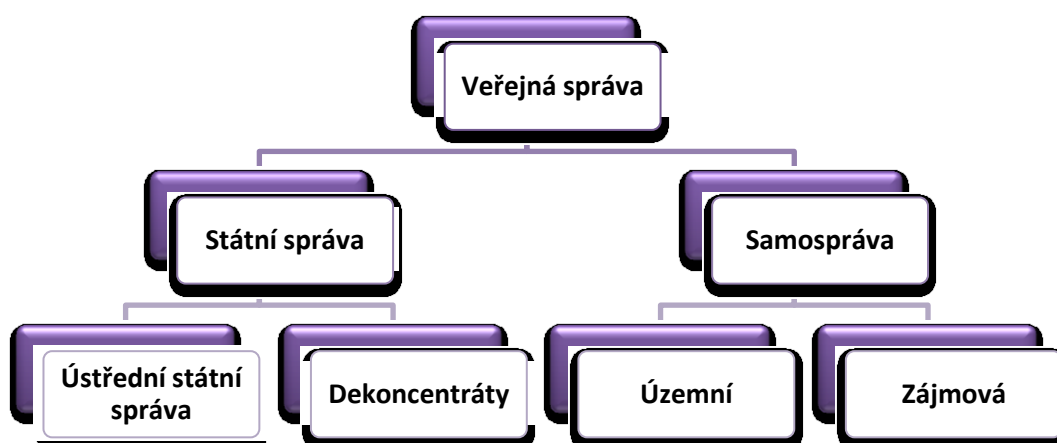
- **Soustavu různých orgánů** a institucí, kde veřejnou správu vykonávají orgány státní správy přímo a ostatní orgány odvozeně (orgány územní samosprávy a decentralizované státní orgány). Toto hledisko představuje organizační pojetí.

² zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

- **Souhrn záměrných činností** a úkolů zabezpečovaných na jednotlivých vládních úrovních, tedy státní i územní samosprávy.³

V rámci zákonem stanovených norem zajišťuje veřejná správa správní dozor (například stavební dozor, školní inspekci, živnostenskou kontrolu aj., přičemž správní dozor se často týká i subjektů územní samosprávy). Tento dozor představuje způsob ochrany veřejného zájmu.⁴ **Veřejný zájem** lze jednoduše charakterizovat jako převažující názor (zájem) většiny obyvatel. Přestože může existovat jakákoliv menšina mající odlišný zájem, není vyloučeno, že právě tento bude ignorován. Akceptuje-li většina zájem menšiny, jako veřejný zájem bude uznán právě zájem menšiny.⁵

Obrázek 2.2 Struktura veřejné správy

Zdroj: HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012), vlastní zpracování

Z obrázku 1.2 je patrné, že základní rozdělení veřejné správy tvoří státní správa a samospráva. Státní správa je následně dále členěna na ústřední a územní. Samospráva se pak dělí na územní a zájmovou (k zájmové lze také přiřadit samosprávu profesní).

³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR* (2011)

⁴ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

⁵ HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa* (2007)

2.1.3 Funkce veřejné správy

Aby mohla veřejná správa plynule fungovat, musí plnit patřičné funkce, které lze chápat jako projev veřejné správy. Mezi tyto funkce spadají:

- **normativní** – prostřednictvím této funkce je zajištěna tvorba právních norem,
- **ochranná** – zavazuje stát pro ochranu společnosti a zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti,
- **ekonomicko-regulační** – týká se usměrňování vývoje ekonomiky (dále bývá specifikována funkcemi plánovací, fiskální, monetární aj.),
- **hospodářsko-organizační** – jedná se o mechanismus sloužící tvorbě, přerozdělování a použití bohatství. Její význam se nachází zejména ve veřejném sektoru.⁶

2.1.4 Organizační principy výstavby veřejné správy

Z hlediska výstavby veřejné správy jsou užívány následující principy:

- územní a věcný,
- centralizace a decentralizace,
- koncentrace a dekoncentrace,
- kolegiální a monokratický
- volební a jmenovací.

A. Princip územní a věcný

Dle územního principu se působnost správního orgánu určuje výhradně nebo převážně územním hlediskem. Celá správní agenda (nebo její převládající část) je soustředěována v určitém územním celku do jedné správní organizační jednotky, tedy úřadu.

Zatímco věcný princip se vyznačuje tím, že jeho uplatnění je dáno obsahovou stejnorodostí nebo příbuzností správní agendy, tj. úkolů, jež mají být plněny. To může vést i ke zřízení specializovaných úřadů nebo útvarů.⁷

B. Princip centralizační a decentralizační

⁶ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

⁷ HENDRYCH, D., KAVĚNA, M., PAVLÍK, M. *Správní věda. Teorie veřejné správy* (2014)

Ve veřejné správě pojaté centralizačním principem, rozhoduje o všem státní centrum (vláda, ministerstva, případně jiné ústřední orgány). Toto rozhodování si zpravidla přisvojí nebo v případě nižších orgánů integruje vydávání vnitřních předpisů a individuálních příkazů, na jejichž plnění dohlíží služebním dozorem.

Naproti tomu v decentralizovaném systému se přenáší část výkonu státní správy včetně pravomoci a odpovědnosti na nižší organizační jednotku. Pro tento systém je typická poměrně vysoká míra samostatnosti jeho prvků.⁸

C. Princip koncentrace a dekoncentrace

Princip koncentrace znamená soustředění pravomoci k výkonu co nejširší působnosti u jednoho správního úřadu nebo jeho soustavy. Výhodou takového systému může být razantní snížení nákladů na technické i personální zabezpečení.

Princip dekoncentrace naopak znamená, že výkon veřejné správy je rozdělen na více na sobě nezávislých správních úřadů. Toto rozdělení může být provedeno v horizontální úrovni, tzn., výkon veřejné správy se rozdělí na více správních úřadů, mezi nimiž není vztah nadřazenosti a podřazenosti, anebo ve vertikální úrovni, která představuje soustavu správních úřadů řízenými ústředními správními orgány. Takhle uzpůsobená organice je nákladnější, ovšem její výhodou je větší pravděpodobnost k profesionálnímu přístupu a jednodušší řízení.⁹

D. Princip kolegiální a monokratický

Kolegiální princip spočívá v tom, že jednotlivá rozhodnutí jsou orgánem přijata usnesením skupinou řídicích osob, jejichž postavení je absolutně shodné. Kolegiální forma orgánu se hodí tam, kde je třeba posuzovat, zvažovat a respektovat při rozhodování různá hlediska a rozdílné zájmy. Tento princip snižuje riziko chyby v řízení a možnost zneužití vedoucího postavení.

V monokratickém orgánu je pravomoc svěřena jedné vedoucí osobě, která však může tyto pravomoci delegovat na jiné podřízené pracovníky nebo složky,

⁸ HENDRYCH, D., KAVĚNA, M., PAVLÍK, M. *Správní věda. Teorie veřejné správy* (2014)

⁹ HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa* (2007)

avšak stále mu přetrvává pravomoc jejich postavení zrušit. Proces delegace pravomoci však nesmí ve veřejné správě narušit soulad pravomoci a odpovědnosti. Osoba pověřená řízením správního úřadu má svěřenu určitou pravomoc včetně odpovědnosti. Tato pravomoc je nedělitelná, a proto nemůže být dělitelná ani odpovědnost. Dojde-li tedy k delegaci pravomoci na podřízené, odpovědnost za činnost úřadu vůči vyššímu orgánu nebo zastupitelstvu stále zůstává vedoucí osobě.¹⁰

E. Princip volební a jmenovací

Tyto principy souvisí s personálním obsazením správního úřadu a jsou důležité při ustanovování jednotlivých osob do funkcí. Ačkoliv zdánlivě souvisí s principem kolegiálním a monokratickým, nelze je vzájemně zaměňovat.

V rámci volebního principu probíhá obsazení úřadu volbou většiny. Tato volba může mít podobu přímou, nepřímou, rovnou či další. Tento princip zahrnuje větší míru demokracie.

Dle principu jmenovacího však obsazení správního úřadu probíhá jmenováním nadřízeného správního úřadu nebo vedoucího pracovníka. Jmenování představuje značné riziko zneužití vedoucího postavení při jmenování nekompetentních osob.¹¹

2.2 Státní správa

Státní správu, jakožto realizaci výkonné moci vykonávají přímo správní úřady, čili orgány státní správy. Její činnost má charakter:

- **Výkonný a nařizovací**, kdy je státní správou prostřednictvím moci výkonné zajištěno provádění norem.
- **Podzákoný**, kdy vlastní činnost státní správy může probíhat pouze v rámci platných zákonů, přičemž správním úřadům není povoleno konat cokoli, co jim ze zákona není umožněno.¹²

¹⁰ HENDRYCH, D., KAVĚNA, M., PAVLÍK, M. *Správní věda. Teorie veřejné správy* (2014)

¹¹ HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa* (2007)

¹² HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa* (2007)

Ústřední státní správa má výsadní roli v řízení veřejného sektoru. Její úlohou je především tvorba koncepcí a obecného rámce fungování jednotlivých oblastí ve společnosti. Tyto koncepce naplňuje prostřednictvím legislativních mechanismů a koordinační a kontrolní činnosti. Tuto úlohu plní zejména vrcholný orgán výkonné moci, jímž je vláda České republiky, která rovněž řídí, sjednocuje a kontroluje činnost ministerstev, za níž je také odpovědná.¹³ Mezi ústřední orgány státní správy tedy patří resortní ministerstva (např. Ministerstvo financí, vnitra, zdravotnictví, práce a sociálních věcí aj.) a ústřední orgány (např. Český statistický úřad, Český báňský úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Český úřad zeměměřický a katastrální a další).

Územně členěné orgány státní správy lze rovněž pojmenovat jako **dekoncentráty**, jelikož se jedná o územně dekoncentrované speciální orgány, jejichž působnost a kompetence jsou odvozeny přímo od ústředních orgánů státní správy. Dále to jsou územní orgány státní správy nebo spojení a pověření úkony některé z typů územní samosprávy (krajské úřady, obecní úřady), která v přenesené působnosti vykonává funkce státní správy.¹⁴ Jejich úkolem je spravovat a obsluhovat nikoliv celé území ČR, nýbrž pouze jeho část.

2.3 Samospráva

Rozdílnost samosprávy od státní správy je zejména v metodách a formách působení na spravované subjekty. Výkon státní správy je přenášen na tyto nestátní subjekty:

- orgány územní samosprávy (kraje, obce),
- orgány zájmové samosprávy (např. profesní komory, školství, pojišťovny),
- právnické a podnikající fyzické osoby (např. puncovníctví, tormentace).¹⁵

Územní samospráva vznikala dvěma způsoby:

1. **Přirozeně** jako obce a města, kdy se obec stala základem společnosti. V novověku je obec chápána jako základní stupeň územní samosprávy, přičemž konkrétně v České republice existuje pod zkratkou ZÚSC – základní územní samosprávný celek.

¹³ Ministerstvo vnitra ČR. *Veřejná správa v České republice* (2005)

¹⁴ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

¹⁵ HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa* (2007)

2. **Uměle** z vůle státu jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni, tedy v ČR vyšší územní samosprávný celek (VÚSC). Tento typ samosprávy zahrnuje společenství obyvatel více obcí v dané oblasti, které spojují společné potřeby a zájmy, na menším území, než je stát.¹⁶

Pro jednotlivé stupně územní samosprávy je typické, že tvoří:

- územní celek – geograficky ohraničený,
- společenství občanů,
- samosprávu veřejných záležitostí.

Územní samospráva plní funkci:

- **Samosprávnou** jako funkci hlavní. Tato funkce bývá označována jako samostatná působnost. Do výkonu samosprávné funkce stát může zasahovat pouze v takové míře, jež mu umožňuje zákon.
- **Přenesenou**. Tato funkce představuje výkon státní správy, kterým stát pověřuje územní samosprávu. Jedná se o přenesenou působnost, přičemž její rozsah je vymezen legislativou. Stát na plnění této funkce dohlíží a patřičně ji kontroluje.¹⁷

Pokud samospráva využívá obě zmíněné funkce, představuje tak tzv. smíšený model územní samosprávy. Rozsah působnosti jednotlivých stupňů samosprávy má vliv na objem výdajů územních rozpočtů, objem příjmů a výdajů veřejných rozpočtů a rozsah přerozdělovacích procesů mezi veřejnými rozpočty.¹⁸

2.3.1 Základní územní samosprávný celek.

Základním územním samosprávným celkem je v ČR obec, která tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. Po právní stránce je obec veřejnoprávní korporací mající vlastní majetek, vystupující pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Úkolem obce je všestranný rozvoj svého území a péče o své občany, zejména jejich potřeby. Dále také chrání veřejný zájem. Obec je samostatně spravována nejvyšším orgánem obce – zastupitelstvem.

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR* (2011)

¹⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR* (2011)

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR* (2011)

Dalšími orgány jsou rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Je-li obci svěřen výkon přenesené působnosti, na který poté dostává příspěvek, vytváří ještě jeden orgán – komisi.¹⁹ Česká republika má v současné době 6 259 obcí.

Dle rozsahu přenesené působnosti existují následující typy obcí:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným úřadem,
- obec s rozšířenou působností.

Obec s počtem obyvatel alespoň 3 000 se stává městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Velký význam má **statutární město**, jehož správa probíhá odlišným způsobem od běžného města, zejména v samosprávě městských částí (resp. obvodů). Statutární město se však může členit na městské části nebo obvody jen tehdy, vydá-li k tomu patřičnou obecně závaznou vyhlášku. Statutárních měst je 26 a nové může vzniknout jen zákonem, kde jsou všechna tato města uvedena.²⁰

2.3.2 Vyšší územní samosprávný celek

Vyšší územní samosprávné celky představují kraje. Kraj je stejně jako obec společenství občanů vymezené určitým územím, avšak z hlediska velikosti se dá říci, že kraj je jakýmsi seskupením obcí. Je rovněž veřejnoprávní korporací vystupující pod svým jménem a na vlastní odpovědnost, pečuje o své občany a chrání veřejný zájem. Běžné záležitosti spravuje v rámci samostatné působnosti, přičemž státní orgány mohou do této působnosti zasahovat jen v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem. Státní správu vykonávají orgány kraje jako přenesenou působnost. Kraj je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti a při výkonu státní správy vystupuje jako správní obvod. Samosprávu provádí zastupitelstvo kraje. Dalšími orgány jsou rada, hejtman, krajský úřad a zvláštní orgán kraje.²¹ V ČR existuje současně 14 krajů (včetně Prahy).

¹⁹ zákon č. 128/2000 Sb., O obcích

²⁰ zákon č. 128/2000 Sb., O obcích

²¹ Zákon č. 129/2000 Sb., O krajích

2.4 Subsidiarita ve veřejné správě

Dochází-li k přenosu kompetencí ze státní správy na samosprávu, je nezbytné uvést také princip subsidiarity, jelikož právě přenos kompetencí na nižší jednotky je tímto principem podporován. Podstatou tohoto principu je přesunutí kompetencí a odpovědnosti za věci veřejné na orgány, které jsou blíže k občanovi. Výsledkem by měla být efektivnější a hospodárnější komunikace s občany z důvodu toho, že orgány územní samosprávy znají, případně si mohou snadněji zjistit potřeby a preference obyvatel a zajistit tak především vyšší efektivitu nejen ve vynakládání finančních prostředků, nýbrž v rychlosti vzájemné komunikace s občany. Není-li obec schopna zajistit tyto statky efektivněji, tyto kompetence zůstanou ve vyšší vládní úrovni – kraji nebo státu.

2.5 Veřejný sektor

Veřejný sektor je část národního hospodářství (NH), pro niž je typická především neziskovost. Přestože jej nelze jednoznačně definovat, lze na něj nahlížet z vícera pohledů. Těmi nejznámějšími jsou **kritérium financování**, rozdělující národní hospodářství na ziskové a neziskové, **kritérium vlastnictví**, jež dělí NH na soukromé a veřejné, a dle **míry právní formalizace** je dále rozdělen na formální a neformální. Takto rozdělené národní hospodářství je používáno nejčastěji a jejím původcem je V. Pestoff.

Obrázek 2.3 Členění národního hospodářství dle Pestoffa

Zdroj: VAŇKOVÁ, Ivana. Sociální politika v EU, přednáška 2015, vlastní zpracování

Veřejný sektor vznikl následkem rozvoje společenské dělby práce a vymezením vlastnických vztahů. Hlavním popudem vzniku veřejného sektoru byla změna naturálního hospodářství v tržní a zavedení daní, cel a poplatků.²²

Veřejný sektor se dá ve stručnosti charakterizovat jako část národního hospodářství nesoucí tyto znaky:

- je vlastněna orgány veřejné správy,
- zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby pro obyvatelstvo na neziskovém principu,
- je financována především z veřejných rozpočtů,
- je řízena státní správou nebo samosprávou,
- rozhoduje veřejnou volbou,

²² HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

- podléhá veřejné kontrole.²³

V rámci veřejné správy se v České republice rozlišují odvětví, kde má částečnou (do maximální výše 49 %) nebo žádnou spoluúčasť soukromý sektor. V případě, kdy je vliv soukromého sektoru **nulový**, tj. veřejný sektor je vlastněn a řízen veřejnou správou zcela, se jedná o odvětví justice, policie, armády, veřejné správy. V opačném případě, tzn., do veřejného sektoru **částečně** zasahuje také sektor soukromý, se jedná zejména o odvětví školství, zdravotnictví, dopravy, vědy a výzkumu, kultury, sportu, sociálních služeb aj.

2.5.1 Teorie veřejné volby

Teorie veřejné volby je významná v oblastech, ve kterých se uplatňuje politický systém rozhodování namísto ekonomického mechanismu rozhodování. Podobně jako teorie nabídky a poptávky v soukromém sektoru si teorie veřejné volby klade otázky jak, co a pro koho. I politické rozhodování má svá pravidla v podobě zákonů, volební systém a také volené představitelé. Součástí rozhodování jsou tedy politici jakožto volení představitelé a především voliči. Dle této teorie politici usilují o volební vítězství skrze snahu získat co nejvíce hlasů ve volbách, přičemž princip je téměř shodný s tržní ekonomikou, kde se firmy snaží maximalizovat zisk. Stejně jako se firmy snaží uspokojovat potřeby spotřebitelů, i politici musí harmonizovat poptávku lidí po veřejných statcích a možnosti ekonomiky tyto statky nabízet.

Teorie veřejné volby vnímá voliče jako zákazníka a politika jako výrobce. Ekonomický trh je tedy nahrazen trhem politickým, kde vystupují:

- občané – voliči,
- politici,
- nátlakové skupiny
- byrokraté – úředníci.²⁴

Hlasování probíhá ve dvou základních podobách. V prvním případě jde o **přímou demokracii**, kde se na rozhodování podílí celá skupina, ve které se volí. Jedná se nejjednodušší volební systém, kde rozhoduje přímo referendum jednotlivců. V moderní

²³ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

²⁴ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

demokracii má každý člověk jeden volební hlas a všechny hlasy jsou si rovny – mají stejnou váhu.

Druhá situace představuje **nepřímou** nebo také **reprezentativní demokracii**. Skupina osob (společnost) nerozhoduje o konkrétních otázkách, ale pouze o svých reprezentantech, kteří rozhodují za ně. Reprezentativní funkce je omezena na určitou dobu. Je-li tato společnost příliš velká, je nepraktické, aby o všem rozhodovali všichni. Je tedy žádoucí, aby byli demokraticky vybráni zastupitelé jednotlivých názorových skupin.²⁵

Teorie veřejné volby sestává především v hlasování, které musí mít též jistá pravidla, jež lze shrnout do tří skupin.

1. Pravidlo jednomyslnosti

Pravidlo jednomyslnosti neboli konsensu je založeno na tom, že jakékoliv rozhodnutí může být učiněno pouze na základě názorové shody, tzn., všichni účastníci rozhodování musí dojít ke stejnému závěru. Bez názorové shody není možné rozhodnutí učinit. To s sebou přináší jisté výhody a nevýhody. Nespornou výhodou je fakt, že většina nemůže potlačovat menšinu. Nevýhodou jsou vysoké nároky v podobě času a energie, které je nutno do tohoto procesu vložit. Stačí jediný nesouhlas od kteréhokoli účastníka pro zablokování přijetí různých opatření. Uvědomí-li si někdo svou moc, může výhodu proměnit v nevýhodu tím, že bude vydírat většinu. Toho může dosáhnout úplně snadno. Stačí, když bude za svůj hlas požadovat nějakou protihodnotu.

2. Pravidlo většinového rozhodnutí

Pravidlo většinového rozhodnutí funguje na principu, kdy různá opatření mohou být přijata již se souhlasem nadpoloviční většiny. Pokud k přijetí stačí prostá většina, často pak dochází k tomu, že většina preferuje něco, co poškozuje menšinu. Na druhou stranu však nemůže dojít k vládnímu selhání. Je sice možné, že přijetím opatření se může postavení jedné skupiny zhoršit, avšak nikdy se nemůže zhoršit postavení všech.

Zabránit zneužívání postavení (ať už většiny či menšiny) lze použitím pravidla kvalifikované většiny, která umožňuje přijmout opatření až se souhlasem předem definované kvalifikované většiny, která je větší než prostá nadpoloviční většina (například dvě třetiny, tři

²⁵ HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika* (2012)

čtvrtiny atd.). Obvykle se takto rozhoduje, když je preferována současná situace nebo když se jedná o velký zásah do řízení.

3. Poměrné hlasování

Poměrné hlasování se používá tehdy, má-li se rozhodnout z alespoň tří variant současně. Každý volič seřadí jednotlivé varianty podle svých preferencí a vítězí ten návrh, který obdrží největší počet hlasů, ačkoliv to nemusí být ani nadpoloviční většina.

2.6 Energetika

Energetika je průmyslové odvětví zabývající se získáváním, přeměnou a distribucí všech forem energie. Jedná se zejména o výrobu elektrické energie a její následnou distribuci skrze přenosovou soustavu, avšak nelze opomenout těžbu uhlí, ropy, zemního plynu, jaderného paliva, výroba paliv a užití obnovitelné energie včetně výstavby zařízení pro energetiku.

Úkolem tohoto odvětví je pokrýt potřeby obyvatel na energii zajištěním dostupné a stabilní dodávky energie. Ne každý stát má k dispozici veškeré zdroje k produkci patřičnému množství energie, proto jak již napovídají tyto úkoly, vyplývá, že energetika by fungovala mnohem efektivněji na širší základně, než je stát. S tím souvisí také téma klimatické změny či energetická bezpečnost, jež by bylo rovněž vhodnější řešit na úrovni seskupení států (např. Evropská unie). Nicméně právě energetika je strategicky významná z ekonomických důvodů, proto ji jednotlivé státy považují jako citlivou a chtějí ji řešit nezávisle na jakémkoli vnějším subjektu. Ani jedno hledisko však nepopírá významnost energetiky pro moderní stát. Klíčovou roli ve fungování ekonomiky zauímají ceny energií, jelikož tvoří základnu výrobních procesů i potřeb domácností. Kromě toho nejvíce ovlivňujícím prvkem pro cenu výrobků a služeb na trhu je cena hlavní světové energetické komodity – ropy. Zároveň ovlivňuje rozpočtové politiky států, směřování investic atd.²⁶

2.6.1 Zdroje energie

Planeta Země byla obdarována mnoha zdroji energie a látek, jejichž množství je však globálně omezeno. Zemský systém je totiž globálně omezen vzhledem k toku látek, avšak není izolovanou soustavou, jelikož přijímá ohromné množství energie prostřednictvím

²⁶ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

slunečního záření. Ostatně Slunce (resp. jaderné reakce na Slunci) je původem drtivé většiny lidstvem využívaných zdrojů energie, poněvadž právě Slunce umožnilo nashromáždění zásob fosilních paliv, jejich spalování drží světovou energetiku na nohou.

Navzdory celkově omezenému množství přírodních zdrojů jejich spotřeba roste příliš vysokým tempem. Člověk tak svým konáním ohrožuje svou vlastní existenci. Velkou spotřebu zdrojů popohání negativní doprovodné jevy, jako je přelidnění, chudoba a zadlužení, které zároveň podporují znečišťování planety a její devastaci. Nepomáhá tomu ani světové nerovnoměrné rozdělení zdrojů vytvářející mezinárodní napětí.²⁷

Chce-li lidstvo přežít, musí bezpodmínečně změnit přístup nejen ke zdrojům energie, nýbrž i planetě jako takové. Mírnou nadějí podněcuje stále vyšší informovanost v tomto ohledu a mnohdy zodpovědnější přístup jednotlivců i států ve formě různých nařízení či opatření, avšak z principu požadovaného neustálého hospodářského růstu skrze tradiční makroekonomické ukazatele, jež jsou také závislé na energetice (případně zdrojích energie), není možné kvalitu životního prostředí dostat na udržitelnou míru.

2.6.2 Způsoby získávání energie

Objem a struktura využívání zdrojů podléhá ekonomické výhodnosti a míře ekologické zátěže. Ukazatele výhodnosti se různí podle přístupu jednotlivých států, zdali preferují ekologický či ekonomický aspekt. Evropská unie, jejíž součástí je i Česká republika, se rozhodla upřednostnit ekologický aspekt – tedy snižování ekologické zátěže. energii lze získat ze dvou základních druhů zdrojů, a to z obnovitelných zdrojů (postupně se obnovujících) a neobnovitelných (nebo též fosilních – průběžně neobnovujících se časem).²⁸

2.6.2.1 Obnovitelné zdroje energie

Způsoby získávání těchto zdrojů sahají až do historických dob. K větší efektivitě se v tomto směru dospívá dlouhodobým vývojem. V současnosti je využívána voda, vítr, slunce, biomasa a bioplyn.

Vodní energie. Ideálním zdrojem jsou velké řeky a jezera. Mnohdy se síla vodního toku zintenzivňuje stavěním přehrad zaručující konstantní výrobu elektřiny. Výhodou vody

²⁷ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

²⁸ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

jako zdroje energie je vysoká efektivita přeměny energie a dlouhá životnost elektráren činící až 100 let. Naopak nevýhodou je relativně malá škála využitelných míst pro podmínky ČR, při uplatnění na řece kolísající výkon a ovlivňování krajiny stavěním přehrad.

Sluneční energie. Disponuje velkým potenciálem v oblasti dodávek energie, neboť při stávajících technologiích lze přeměnit pouze nějakých 16 % využitelné energie na elektřinu. Sluneční energie je výhodná především zásluhou rychlé a snadné instalace, relativně dlouhou životností (až 40 let), bezúdržbovostí a rostoucí efektivitou fotovoltaických článků. Mezi nevýhody patří vysoké nároky na plochu, vysoká závislost na intenzitě slunečního svitu způsobující výkyvy výkonu a nadbytečnou zátěž distribuční sítě a doposud pořád nákladný zdroj energie.

Větrná energie. Její produkci zprostředkovávají větrné elektrárny využívající sílu větru k roztočení vrtule. Pro rozsáhlé využívání větrných elektráren nejsou v ČR příliš vhodné podmínky. Tzv. „větrníky“ prospívají nejvíce na rovinných plochách, případně v blízkosti moře. Výhodami jsou nízké náklady (pořizovací i provozní). Nevýhody se podobají těm slunečním, tedy vysoká závislost na intenzitě větru, velké nároky na plochu a ohrožení ptactva kvůli vysokým větrným sloupům.

Biomasa. Biomasa jsou chápány části rostlin, dřevěné odpady anebo exkrementy hospodářských zvířat definované jako mokrá biomasa, ze které lze získat bioplyn (hořlavé plynné složky), jehož využitelnost se rovná ostatním hořlavým plynům. Výhodou je to, že se jedná o domácí zdroj, který v dostatečné míře zajišťuje zemědělská produkce a dřevozpracující průmysl, přičemž množství vyprodukovaného oxidu uhličitého je přibližně stejné jako spotřeba rostlin, z nichž se biomasa získává. Na druhou stranu je velmi složité skladovat objem potřebný pro výrobu energie, takže není ani vhodný pro přepravu.

Bioplyn. Bioplyn je kombinací metanu a dalších plynů, jehož vznik způsobuje mikrobiální rozklad organické hmoty bez přístupu kyslíku z exkrementů, odpadů potravinářského průmyslu nebo z tříděného domovního odpadu. Časté je jeho jímání v čistírnách odpadních vod, kde se vzniklý metan hromadí a rovnou zpracovává. Bioplyn vzniklý z odpadních vod tak může obstatat více než polovinu potřebné energie na provoz čističky.²⁹

²⁹ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

2.6.2.2 Neobnovitelné (fosilní) zdroje energie

Fosilní paliva zatím vyhrávají mezi zdroji energie. Tvoří zhruba 70 % vyprodukované energie. Takto vysoké procento je způsobeno stále relativně velkou dostupností surovin a nízkou technologickou náročností. Z fosilních paliv se v tepelných elektrárnách zpracovává hnědé uhlí, černé uhlí, zemní plyn, lignit, topné oleje.

Uhlí. Kvalitu uhlí určuje podíl uhlíku. Z tohoto hlediska je nejkvalitnějším černým uhlím antracit a naopak nejméně kvalitním tzv. plynové uhlí, ze kterého se vyrábí svítiplyn. Oproti kvalitnějším černému uhlí má hnědé uhlí asi poloviční výhřevnost, těžší se v povrchových dolech a tvoří základní složku tepelných elektráren, jejichž výroba je v EU zastavena. Výhodu tvoří především mobilita, ovšem nevýhodné je kvůli vzniku škodlivin v ovzduší, limitovaným zásobám a nákladné těžbě.

Zemní plyn. V současnosti nabývá velkému významu jako energetická komodita. Představuje značně ekologičtější způsob získávání energie, jelikož produkuje málo škodlivých látek. Naleziště jsou situována u ropných ložisek. Je tvořen až z 98 % metanem. Výhodami tohoto paliva jsou: dobrá výhřevnost, nízké emise, nejedovatost, nenáročná úprava před distribucí. Jeho nevýhodou je vyčerpatelnost a stále rostoucí cena.

Ropné produkty. Ve světě jsou používány zejména lehké topné oleje, nafta, mazut a propan-butan. Ropa obsahuje až 85 % uhlíků a 15 % vodíku. Velké využití má v oblasti pohonných hmot. Topné oleje a mazut se používají pouze pro lokální výrobu tepla, nafta je v České republice vhodná jen pro mobilní agregáty. Ropa je výhodná především pro svůj vysoký energetický obsah na jednotku objemu. Nevýhody jsou obdobné uhelným.³⁰

2.6.3 Energetická bezpečnost

Pojmu energetická bezpečnost je věnována zvýšená pozornost zejména od černobylské katastrofy. Podstata energetické bezpečnosti se vyznačuje ochranou procesu získávání energie před předvídatelnými negativními vlivy jinak vedoucím k možným rozsáhlým nehodám. Z pozice občana jde o stabilní a bezpečný tok energie do domácností a provozů, což je však v případě plynu a ropy záležitost rovněž politická. Zajištění těchto dodávek je předpokládáno od státu, ovšem podle tržního konceptu jsou plně v moci korporací. Nesmírný význam tak

³⁰ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

zaujímá státní legislativa umožňující kromě efektivního rozvoje podnikání také ochranu společnosti. V rámci bezpečnosti celé společnosti (mimo jednotlivé státy) je žádoucí, aby jednotlivé státy neměly různá opatření, která si mohou navzájem odporovat, proto by legislativa měla být řešena taktéž na nadnárodní úrovni.

Na bezpečnost však lze nahlížet také jako na připravenost státu řešit nouzové situace, kterých existuje celá řada – být připraven k nahrazení jednoho zdroje druhým, správné vyvážení centralizované a decentralizované energetiky, zajištění akumulace vyrobené energie do baterií s možností budoucího připojení k distribuční soustavě.

V poslední řadě pojímá energetická bezpečnost rovněž zabezpečení výrobní a přenosové soustavy před poškozením například přírodní pohromou či teroristickým útokem. Relativní výhodou je v tomto ohledu poloha České republiky ve středu Evropy, o to větší zátěž však padá na odpovědnost vůči přenosové a distribuční soustavě ve středoevropském kontextu.³¹

2.7 Obnovitelné zdroje energie

Stále více lidí vnímá obnovitelné zdroje jako budoucnost energetiky. V České republice je to konkrétně 73 %, kteří dle průzkumu čekají na impulz vlády.³² Ostatně Evropská unie taktéž podporuje OZE, poněvadž energetická politika EU požaduje zvyšování míry využívání obnovitelných zdrojů. Sympatizanti OZE si začínají uvědomovat nejenom ekologické, ale také ekonomicko-politické důsledky (např. snížení nezaměstnanosti v regionech, snížení závislosti státu na dovozu fosilních paliv, decentralizace moci, aj.)

Česká republika, jež přejímá závazky EU, je koneckonců nucena OZE podporovat. Směrnice Evropské unie o podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie stanovuje členským státům závazný cíl do roku 2020 zajistit podíl OZE na celkově produkované energii ve výši alespoň 20 % a v oblasti dopravy 10 % na konečně spotřebě.

V oblasti podpory OZE by se mělo usilovat zejména o technologický vývoj a výzkum, neboť právě tam existují velké mezery. ČR vyvíjí aktivity spíše v oblasti efektivnějších

³¹ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

³² <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/pruzkum-tri-ctvrtiny-cechu-vidi-budoucnost-v-obnovitelných-zdrojích-energie>

stabilních zdrojů nezatěžujících přenosovou soustavu. Ačkoliv je podpora obnovitelných zdrojů hned z několika důvodů přínosná, nesmí ztratit na významu. Zvýhodnění se nesmí stát cestou k zaručeným ziskům, ale povzbuzením k tržní konkurenceschopnosti.

Podpory OZE se dostává hned několika způsoby:

- daňová zvýhodnění,
- nevratné dotace investičních výdajů,
- pružné odepisování investic do obnovitelných zdrojů,
- stanovení povinnosti výkupu elektřiny z určitých zdrojů za určené ceny,
- nařízení pro některé účastníky trhu odebírat konkrétní množství obnovitelné elektřiny,
- poskytování zvýhodněných úvěrů prostřednictvím státních fondů a programů.

2.8 Elektrická energie

Výroba elektrické energie probíhá různými způsoby v závislosti na použitých zdrojích. Od toho se také odvíjí technologie výroby, které se v České republice vyrábí přibližně 87 000 GWh, avšak ČR je ve výrobě elektrické energie přebytková. Znamená to, že vyrobí více, než spotřebuje a přebytek vyváží do zahraničí. Klíčovými zdroji v produkci elektřiny jsou uhelné a jaderné elektrárny, jejichž podíl na celkové výrobě činil v roce 2013 přibližně 51 respektive 35 procent. V tom samém roce se spotřebovalo zhruba 70 GWh brutto.³³

Vyrobená elektřina putuje ke koncovým uživatelům přenosovými a rozvodnými sítěmi často několik stovek kilometrů. Pro přenos mezi elektrárnami a koncovými uživateli slouží přenosové a distribuční soustavy.

2.8.1 Přenosová soustava

Přenos elektřiny funguje na jiných parametrech než spotřeba. Z alternátoru elektrárny proudí do transformátoru střídavý proud. Tam se napětí zvýší na tzv. přenosové napětí (přes 110 kV) a před předáním do distribuce se obvykle sníží na 22 kV. Přenosovou soustavu v České republice provozuje a spravuje společnost ČEPS a.s.³⁴ Tato společnost je sice

³³ <http://energostat.cz/elektrina.html>

³⁴ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

akciovou společností, ovšem jediným akcionářem je stát (přesněji Ministerstvo průmyslu a obchodu), takže jde v podstatě o státní podnik.

2.8.2 Distribuční soustava

Jak již z názvu soustav vyplývá, distribuční soustava přepravuje elektrickou energii na kratší vzdálenost než přenosová soustava. Pro představu lze uvést, že distribuční soustava začíná u výstupního transformátoru přenosové soustavy a končí v zásuvkách spotřebitelů. Distribuční soustava se rozlišuje podle výše napětí na soustavu:

- velmi vysokého napětí (VVN – 110 kV),
- vysokého napětí (VN – 22-35 kV) a
- nízkého napětí (NN – 0,4 kV).

Proud je skrze distribuční soustavu veden nejen nad zemí, ale rovněž podzemní kabeláží. Velký rozdíl mezi oběma zmíněnými soustavami je ve vlastnictví. Přenosovou soustavu vlastní tedy pouze jedna společnost, kdežto distribuční soustavy vlastní v České republice 3 subjekty – E.ON Distribuce a.s., ČEZ a Pražská energetická PRE. Pouze prostřednictvím těchto tří společností připojených na přenosovou soustavu je elektřina dále distribuována provozovatelům lokálních distribučních soustav.³⁵

2.8.3 Ztráty a výkyvy elektřiny v soustavách

Během přenosu elektřiny musí zákonitě docházet ke ztrátám, které se pohybují okolo 6 %, navíc elektrárny spolu se soustavami spotřebují malou část energie na svůj provoz, kde je nutná k pohonu transformátorů, vodních čerpadel, kompenzačních prvků atd.

Spotřeba elektřiny se každým okamžikem různí, proto je důležité výrobu i přenos řídit. Největšího rozdílu je však dosahováno přechodem mezi dnem a nocí, kdy přes den se spotřebuje podstatně více než v noci. Právě na tyto rozdílnosti ve spotřebě musí reagovat produkce, jelikož skladování elektřiny je velmi obtížné.

Další náklady rovněž způsobuje nerovnoměrná výroba, která potřebuje rezervní a regulační prvky. Jedná se o sluneční, větrné a průtokové vodní elektrárny. K úschově

³⁵ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

nadměrného nespotřebovaného množství energie slouží přečerpávací vodní elektrárny, které problém řeší pouze částečně. Jiný způsob úschovy energie doposud není znám.³⁶

2.8.4 Obchod a trh s elektřinou

Trh s elektřinou prošel postupnou liberalizací. Nejdříve byla možnost volby dodavatele umožněna jen velkoodběratelům a od roku 2006 mají tuto možnost všichni odběratelé. Výsledná cena elektřiny pro koncového spotřebitele se skládá ze dvou složek:

Regulované položky, které stanovuje Energetický regulační úřad, jimiž jsou ceny za přenos a distribuci, cena systémových služeb, cena na krytí vícenákladů spojených s podporou ekologických zdrojů a cena za činnosti operátora trhu. Energetický regulační úřad do těchto cen promítá pouze přesně dokladované a oprávněné majetkové, odpisové a nákladové položky distributora, které přímo souvisejí se zabezpečením dodávky elektřiny zákazníkům. Cena dodávky elektřiny je od roku 2008 navýšena o výši ekologické daně v souladu se zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (od roku 2014 se ekologická daň rozlišila na daň z jednotlivých komodit – v tomto případě daň z elektřiny).

Cena vlastní komodity, tzv. silová elektřina, kterou zákazník nakupuje od obchodníka s elektřinou. Tato cena je smluvní a je výsledkem jednání mezi obchodníkem a zákazníkem. Cena silové elektřiny se podílí zhruba 40 – 60 % na konečné ceně dodávky a ERÚ nemůže žádným způsobem tuto cenu ovlivnit.³⁷

2.9 Zemní plyn

Zemní plyn je v mnoha státech využíván pro vytápění, ohřev, dokonce i elektroenergetiku jako hlavní zdroj energie. Je charakteristický zejména efektivní přepravou (resp. malými ztrátami). Do Česka teče plyn z Ruska (75 %) a Norska (25 %) o celkovém objemu zhruba 45 mld. m³ za rok. Z toho 8,5 mld. m³ potřebuje pro své účely a zbytek putuje dále do jiných zemí.³⁸ Spotřeba zemního plynu se však často mění, to je způsobeno především teplotami v zimních měsících. Plyn se před distribucí musí upravit dle norem a potřeb koncových spotřebitelů, o což se stará plynárenský průmysl.

³⁶ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

³⁷ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2010)

³⁸ <http://energostat.cz/plynarenstvi-cr.html>

2.9.1 Přeprava plynu

Ve srovnání s elektřinou je přeprava plynu v jistých směrech jednodušší. Existuje totiž podstatně více možností, jak plyn přepravit – pomocí plynovodů, cisteren a tankerů. Navíc lze relativně bez problémů skladovat v zásobnících. Nicméně plyn se nenachází všude, takže je někdy nutné jej přepravovat na velké vzdálenosti.

Přeprava pomocí plynovodu je levnější za předpokladu, že plynovody již stojí. Automobilová přeprava zase zajistí dodání na jakékoliv místo, čili i tam, kde není vhodné vést potrubí. Pro tankerové přepravy se plyn převádí do kapalného skupenství, což dokáže snížit objem až 600 krát. Na proces zkapalnění je na druhou stranu nutno vydat 10 – 15 % zkapalněného plynu nebo jiného ekvivalentu tohoto množství z jiného zdroje. Po přepravě je kapalina opět převáděna zpět do plynného skupenství.

Samotnou plynárenskou soustavu pak tvoří plynovody, předávací stanice, kompresní stanice, regulační stanice a zařízení určené k úpravě a čištění plynu. Plyn se pro domácí spotřebu odebírá z tranzitních plynovodů, které dále vedou do jiných států. Zde vstupují do hry regionální distributoři, jenž dodávají plyn odběratelům.

Kolísání spotřeby řeší podzemní zásobníky plynu, které lze dle účelu rozdělit na dva typy. První typ vyrovnává sezónní rozdíly mezi létem a zimou, druhým typem jsou profesionální zásobníky určené ke krátkodobému krytí maximální spotřeby nebo k vyrovnávání výkyvů opět v krátké časové ose.³⁹

2.9.2 Obchod a trh s plynem

Stejně jako u trhu s elektřinou, rovněž zde došlo k liberalizaci trhu a od roku 2007 si může každý zvolit svého dodavatele. Plynárenská soustava je taktéž vlastněna pouze jednou společností (NET4GAS), přičemž regionální distribuční soustavy již provozuje společnost 8.

Liberalizace způsobila větší množství obchodníků, z nichž jen část vlastní distribuční soustavu, a aby i tito obchodníci mohli prodávat, byla cena za plyn rozdělena na distribuci a prodej. Zákon navíc zavazuje provozovatele distribučních soustav poskytnout plyn obchodníkům.

³⁹ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

Ceny za dodávku se tedy opět skládají z části regulované úřadem a z části neregulované. Do **regulované části** spadá cena za přepravu plynu a cena za distribuci plynu. Cenu za přepravu tvoří dvě složky – fixní cena za rezervovanou přepravní kapacitu a variabilní cena za množství přepraveného plynu. V případě ceny za distribuci je to obdobné – fixní cena (u domácností dána výše stálého měsíčního platu) a variabilní cena odvíjející se od množství spotřebovaného plynu, přičemž je stanovena pevnou cenou za odebraný plyn v Kč/MWh. **Neregulovanou část** pak tvoří cena za komoditu a obchod a cena za služby flexibility, která slouží k vykrývání rozdílných potřeb zákazníka na odběr plynu v průběhu roku.⁴⁰

2.10 Vliv státu

Pro každý stát je energetika citlivou záležitostí, proto se všechny státy snaží nějakým způsobem ovlivňovat ceny a dosažitelnost energetických komodit. Politika států v energetickém odvětví v podstatné míře závisí na geografických a geologických podmínkách. Trh s energiemi funguje na základě tržního (částečně regulovaného) systému, kde se střetává soukromý a veřejný sektor, funkce veřejného sektoru je však nezastupitelná. Stát koriguje energetiku právními normami, podporou vybraných segmentů, ovlivňováním spotřeby energie a konkurenceschopností obnovitelných zdrojů.

2.10.1 Energetický regulační úřad

ERÚ vznikl 1. ledna roku 2001 zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad pro regulaci v energetice. Hlavní sídlo má v Jihlavě, další 2 dislokovaná pracoviště v Praze. Jeho hlavní úkoly jsou:

- podpora hospodářské soutěže,
- podpora využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie,
- ochrana zájmů spotřebitelů v oblastech energetiky, kde není možná konkurence.⁴¹

⁴⁰ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2010)

⁴¹ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

ERÚ připravuje cenové regulace v odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, vyhlášky energetického zákona a zákona na podporu využívání obnovitelných zdrojů, určuje minimální kvalitu elektrické energie a plynu a zavádí pravidla organizace pro tyto trhy. Ačkoliv se podílí mnohdy i na tvorbě zákonů, nemá pravomoc udělovat sankce, která náleží státní energetické inspekci. ERÚ řídí předseda (současně. Ing. Alena Vításková), který je jmenován prezidentem na 6 let na návrh vlády. Organizační strukturu ERÚ obsahuje příloha č. 1.

2.10.2 Státní energetická inspekce

Jedná se o orgán státní právy, jehož postavení a působnost vytyčuje legislativa. Vystupuje jako správní úřad podřízený Ministerstvu průmyslu a obchodu, řízený centrálně a rozdělený na oddělení elektroenergetiky, plynárenství, teplárenství a správního řízení. Úkolem státní energetické inspekce je kontrola dodržování energetické legislativy, jejíž porušení může trestat sankcemi.

2.10.3 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu je pro energetiku důležité, protože:

- vydává státní souhlas s výstavou vybraných plynových zařízení,
- podává vyjádření k výstavbě nových zdrojů a přímých vedení v elektroenergetice,
- zpracovává státní energetickou koncepci (SEK),
- zabezpečuje plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv,
- informuje Komisi Evropských společenství o opatřeních přijatých ke splnění ochrany zákazníků a životního prostředí, o přijatých ochranných opatřeních v případě krize na trhu s energií, v případě ohrožení bezpečnosti osob a zařízení a ohrožení celistvosti energetických soustav,
- informuje členské státy EU o stavu elektroenergetiky a plynárenství, o provozním zabezpečení přenosové a distribučních soustav, předpokládané rovnováze nabídky a poptávky během následujících pěti let, o investičních záměrech provozovatele přenosové soustavy,
- uplatňuje stanovisko k politice územního rozvoje,

- zajišťuje v případě potřeby nabídkové řízení na nové výrobní kapacity, má právo z důvodu zabezpečení dodávky dát pokyn, aby byla dána přednost připojení výroben elektřiny a plynu, které využívají domácí primární energetické palivové zdroje, do míry nepřesahující v kalendářním roce 15 % celkové primární energie nezbytné na výrobu elektřiny a plynu.⁴²

2.10.4 Operátor trhu

Předmět podnikání společnosti Operátor trhu s elektřinou, a.s. je vymezen zákonem č. 458/2000 Sb. (energetický zákon). Jedná se o akciovou společnost založenou státem, který vlastní akcie jmenovité hodnoty alespoň 67 % základního kapitálu operátora trhu. Pro svou činnost musí být držitelem licence. Ceny za činnost OTE reguluje Energetický regulační úřad.

Operátor trhu je povinen:

- organizovat krátkodobý trh s elektřinou ve spolupráci s provozovatelem přenosové soustavy vrovnávající trh s regulační energií,
- zajišťovat zúčtování a vypořádání odchylek mezi subjekty zúčtování,
- vyhodnocovat odchylky za celé území a toto vyhodnocení předávat subjektům zúčtování a provozovatelům přenosové nebo distribuční soustavy,
- informovat provozovatele přenosové a přepravní soustavy a provozovatele pozemních zásobníků plynu nebo provozovatele distribuční soustavy o neplnění platebních povinností vůči operátorovi trhu,
- zpracovávat a zveřejňovat měsíční a roční zprávy o trhu s elektřinou a plynem v ČR,
- zpracovávat zprávy o budoucí očekávané spotřebě elektrické energie a plynu a o způsobu zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou,
- zajišťovat skutečné hodnoty dodávek a odběrů elektřiny a plynu pro účastníky trhu s elektřinou,
- zpracovávat obchodní podmínky operátora trhu s elektřinou a plynem a zveřejňovat je po schválení Energetického regulačního úřadu
- zpracovávat podklady pro návrh pravidel s elektřinou a plynem,

⁴² REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

- zajišťovat zpracování typových diagramů dodávek,
- zúčtovat a vypořádat regulační energie,
- spravovat rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.⁴³

⁴³ REKTOŘÍK, J., HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury* (2012)

3 Činnost a hospodaření Energetického regulačního úřadu

3.1 Legislativní činnost

V roce 2010 se Energetický regulační úřad podílel na přípravě:

Novely zákona č. 458/2000 Sb. (tzv. energetický zákon), která probíhala v souladu s legislativními záměry vlády již koncem roku 2009. Hlavním účelem má být:

- implementace závazků ze směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2009/72/ES a 2009/73/ES do českého právního řádu,
- adaptace českého právního řádu na přímo aplikovatelnou unijní právní úpravu, danou zejména Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 714/2009 a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 a Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 715/2009 a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005,
- adaptace energetického zákona a regulačního rámce vytvořeného Energetickým regulačním úřadem Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 713/2009
- zpřesnění znění energetického zákona s cílem minimalizace výkladových obtíží.

Dalším unijním předpisem, který bylo nutné přizpůsobit české legislativě, bylo Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 994/2010. Přípravné práce probíhaly celou polovinu roku 2010. ERÚ se zabýval zejména ustanovení týkajícími se:

- posílení postavení spotřebitele ve vztazích s dodavateli elektřiny a plynu a jejich práva na změnu dodavatele,
- tzv. vlastnického oddělení a certifikaci provozovatele přenosové a distribuční soustavy,
- postavení působnosti ERÚ jako národního regulačního úřadu.

Novel zákona č. 180/2005 Sb. (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů). Energetický regulační úřad pomáhal sestavit 3 zákony schválené v roce 2010, kterými došlo k novelizaci tohoto zákona. První novelou byl zákon č. 137/2010 Sb., jímž byly upraveny podmínky, za kterých může ERÚ meziročně snížit výši výkupních cen pro nově uváděné zdroje do provozu o více než 5 % ročně. Druhou novelou byl zákon č. 330/2010 Sb., který stanovil podmínky pro možnost uplatnění nároku na podporu výroby elektřiny ze slunečního

záření (ze zdrojů umístěných na střeše). Třetí a zároveň nejrozsáhlejší z novel byl zákon č. 402/2010 Sb., kterým se upravuje vícezdrojový systém krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů vzniklých provozovatelům regionálních distribučních soustav provozovateli přenosové soustavy. Část těchto nákladů je kompenzována formou dotace a část formou složky ceny za přenos nebo distribuci elektřiny.

Návrhu zákona o podporovaných zdrojích energie, při kterém spolupracoval s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Tento zákon nahradil právní úpravu podpory ekologicky šetrné či efektivní výroby elektřiny. Smyslem navrhovaného zákona bylo nastavení a úprava dlouhodobě stabilních a udržitelných podmínek výroby energie z obnovitelných zdrojů s minimálními dopady na zákazníka. Tento návrh zákona byl hotov již v roce 2010, ovšem vláda jej nestihla projednat a schválit.

Dále připravil základní změny právních předpisů ve své působnosti, kterými jsou vyhlášky č. 41/2010 Sb., 81/2010 Sb., 264/2010 Sb., 300/2010 Sb., 370/2010 Sb., 400/2010 Sb., 401/2010 Sb. a 251/2001 Sb.⁴⁴

V roce 2011 se jednalo o aktualizaci novely zákona č. 458/2000 Sb. (tedy přípravy zákona č. 211/2011 Sb.) a přípravu vládního návrhu zákona o podporovaných zdrojích. V rámci své působnosti vydal Energetický regulační úřad tyto vyhlášky: vyhláška č. 62/2011 Sb., 210/2011 Sb., 371/2011 Sb., 392/2011 Sb., 393/2011 Sb., 396/2011 Sb., 442/2011 Sb., 338/2011 Sb. a vyhlášku o náležitostech žádostí o schválení jmenování, volby, jiného ustanovení do funkce a odvolání orgánů nezávislého provozovatele přepravní soustavy.⁴⁵

Rok 2012 představoval v legislativní činnosti Energetického regulačního úřadu přípravu novel zákona č. 458/2000 Sb. a zákona č. 165/2012 Sb. V druhé půli roku 2012 začal ERÚ připravovat v souladu s Plánem legislativních věcí vlády pro rok 2013 novelu energetického zákona, a to především v oblasti převodu dozorových a vymáhacích pravomocí a sankcí za porušení Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1227/2011. V platnost přešel také zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích obnovitelné energie a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, avšak účinnost nabyl až lednem následujícího roku. Tento zákon upravuje převážně efektivnější funkční systém podpory

⁴⁴ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2010)

⁴⁵ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2011)

zohledňující množství produkce obnovitelných zdrojů v cílovém stavu v roce 2020. Ve své působnosti pak vydal vyhlášky č. 59/2012 Sb., 348/2012 Sb., 438/2012 Sb. 436/2012 Sb., 445/2012 Sb., 346/2012 Sb., 347/2012 Sb. a 439/2012 Sb.⁴⁶

V následujícím roce 2013 se ERÚ podílelo na přípravách novel zákonů č. 458/2000 Sb. (energetického zákona), 165/2012 Sb. (o podporovaných zdrojích energie) a zákona o integritě a transparentnosti. Novela energetického zákona souvisí s přijetím nového občanského zákoníku, posílením ochrany spotřebitele a nutností odstranit nesrovnalosti vyplývající ze zkušeností účastníků trhu s energiemi. Zákon bylo nutné novelizovat také kvůli nové evropské legislativě, kterou je nutné implementovat do právního řádu. Hlavní pohnutou byla Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2012/27 o energetické účinnosti.

Zákon o podporovaných zdrojích energie byl novelizován v roce 2013 zákonem č. 310/2013 Sb., kterým se omezila podpora některých zdrojů energie, aby nedocházelo k nepoměrnému zatížení společnosti placením vysokých příspěvků na podporu OZE. Nadměrné podpory se zneužívalo obzvláště ve fotovoltaiice.

Příprava zákona o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií probíhala v návaznosti na Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (známé též pod zkratkou REMIT). Nařízení REMIT zavádí konzistentní rámec regulace velkoobchodního trhu s energií pro celou Evropskou unii, vymezuje zneužívání trhu nebo manipulaci s trhem, zavádí zákaz zneužívání velkoobchodního trhu s energií a nastavuje rámec pro jeho monitorování. Toto sledování povinně provádí Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER). Nařízení dále stanovuje povinnost jednotlivých státům zajistit vyšetřovací a vynucovací pravomoci národního regulátora a stanovit a určit sankce za porušení tohoto nařízení. ERÚ má dále povinnost zřídit národní registr účastníků trhu, jehož pravidelnou aktualizaci bude mít na starost ACER. Prostřednictvím tohoto registru musí účastník trhu požadující registraci zadat patřičné informace, které budou odeslány do národního registru a následně do centralizovaného evropského registru účastníků trhu.

V rámci základních změn právních předpisů v působnosti Energetického regulačního úřadu, vydal tento orgán vyhlášku č. 350/ 2013 Sb. a vyhlášku 436/2013 Sb.⁴⁷

⁴⁶ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2012)*

V posledním sledovaném roce proběhla příprava velké novely energetického zákona. Jednalo se zvláště o zajištění souladu s novým občanským zákoníkem, nově přijatým právním řádem, posílením ochrany spotřebitele a rovněž nutnosti odstranit nesrovnalosti na trhu s energiemi. Nutnost novelizovat tento zákon vyvstala také kvůli nové evropské směrnici 2012/27/EU o energetické účinnosti a nařízení REMIT.

Spolu s energetickým zákonem byl v rámci jednoho novelizačního zákona novelizován rovněž zákon o podporovaných zdrojích energie (č. 165/2012 Sb.). Největší důvody k novelizaci druhého zmíněného zákona přinesla povinnost implementace některých ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU a dále požadavky vyplývající z rozhodnutí o notifikaci zákona o podporovaných zdrojích energie v oblasti podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů energie.

Změnami v právních předpisech působnosti ERÚ prošly tyto dokumenty: vyhláška č. 193/2014 Sb., o způsobech a termínech účtování a hrazení ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a o provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie, vyhláška č. 195/2004 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství a vyhláška č. 291/2014 Sb., zabývající se převážně úpravě pravidel přístupu k zásobníku plynu, procesu změny dodavatele aj.⁴⁸

3.2 Regulace

Energetický regulační úřad rozlišuje několik složek regulace. Jedná se o regulaci v elektroenergetice, plynárenství a teplárenství.

3.2.1 Regulace v elektroenergetice

Regulace v elektroenergetice je spatřena v regulaci konečné ceny pro zákazníka. Taková cena se skládá ze dvou složek. První složka je tvořená cenou silové elektřiny. ERÚ nemá možnost tuto cenu ovlivnit, jelikož je stanovena obchodníkem s elektřinou. Tato cena tvoří 40 – 60 procent konečné ceny. Druhá složka je regulovaná položka, kterou stanovuje ERÚ. Jedná se o cenu za distribuci, přenos a náklady spojené s podporou ekologických

⁴⁷ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2013)

⁴⁸ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ* (2014)

zdrojů. Od roku 2008 se do ceny započítá i ekologická daň z elektřiny podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.⁴⁹

V roce 2010 se ERÚ zaměřil na fungování trhu s elektřinou a informování zákazníků. Hospodářská krize, která proběhla v období let 2007 – 2008, měla negativní účinky na výši spotřeby elektřiny a tím i zastavení vývoje cen na burzách. Tím se mohl projevit vysoký konkurenční boj doprovázený nákupem elektřiny, jelikož nebylo možno předpovídat vývoj ceny do budoucna. Výše regulace cen se odvíjí především na základě vývoje míry inflace, výši celkové spotřeby a výroby z obnovitelných zdrojů energie.⁵⁰

V roce 2011 - 2012 vzrostl počet podnikatelských subjektů, které měli zájem dodávat elektřinu zákazníkům. Princip regulace cen funguje beze změn jako v roce 2010. Rovněž došlo k rozšíření nabízených produktů a k vniku nových strategií na trhu. Zákazníci mohli využít výhod plynoucích z konkurenčního boje, a tím do určité míry optimalizovat své výdaje. V roce 2011 změnilo dodavatele elektřiny 450 tisíc zákazníků a v roce 2012 více než 470 tisíc.

Rok 2013 přinesl v oblasti elektroenergetiky výrazné změny strategie podnikatelských subjektů. Zatímco před rokem 2013 vycházely společnosti z podomního prodeje, v roce 2013 přišli s novými nástroji jak si získat přízeň zákazníka. Jedná se například o hromadné využívání reklamních kampaní a tím získání zákazníků od slabších konkurentů. Tyto podnikatelské praktiky však nepřinesly vyšší statistiky vypovídající o změnách dodavatele elektřiny zákazníkem. Naopak došlo k snížení změn na 373 tisíc zákazníků. ERÚ tento pokles vysvětluje ve svých výročních zprávách komplikacemi zákazníků odstupem od sjednaných smluv na dobu určitou či hrozbou vysokých sankcí při přechodu. Způsob výpočtu regulovaných cen zůstává stále neměnný. Jedinou změnu přinesla struktura distribučních sazeb pro odběratele využívající odběru nízkého napětí. Zákazníci si mohli zvolit sazbu, která je určená pro majitele nebo provozovatele elektromobilu.

V roce 2014 docházelo k pokračování poklesu změn dodavatele elektřiny. I pro rok 2014 platí stejná pravidla pro stanovené regulované ceny.

⁴⁹ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2013)*

⁵⁰ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2013)*

3.2.2 Regulace v plynárenství

Energetický regulační úřad reguluje cenu v plynárenství u takových odvětví, kde není z technických důvodů možná konkurence. Pro tyto účely využívá legislativního zmocnění, které stanovuje pevné ceny za přepravu, distribuci plynu a cenu operátora. Hlavní úlohou ERÚ v oblasti plynárenství, je každoroční zpracování a vydání rozhodnutí o regulovaných cenách související s dodáváním plynu. Určitá část ceny plynu se však řadí do tzv. neregulované části dodávky plynu. Zde se řadí především cena za komoditu. Tato cena se odvíjí od situace na světových trzích. Dále zde patří obchodní marže, kterou si za své vzniklé náklady může společnost zaúčtovat a v neposlední řadě taky obchodní zisk společnosti. Mezi nejvýznamnější dodavatele plynu v České republice patří E. ON Energie, Pražská plynárenská a společnost skupiny RWE. Průměrná cena dodávky plynu se pohybuje velmi rozmanitě podle výběru jednotlivých dodavatelů plynu.

Trh s plynem je rozdělen do několika kategorií odběratelů v závislosti na množství odebíraného plynu. Nejvíce může odebírat kategorie velkoodběratel, který je klasifikován jako zákazník s ročním odběrem nad 4 200 MWh. Střední odběratel je pak ten, kdo má roční odběr do 4 200 MWh. Další kategorií je maloodběratel, který představuje podnikající fyzickou nebo právnickou osobu s ročním odběrem do 630 MWh. Poslední a zároveň nejčtenější kategorií je domácnost, které bude dále věnována větší pozornost.

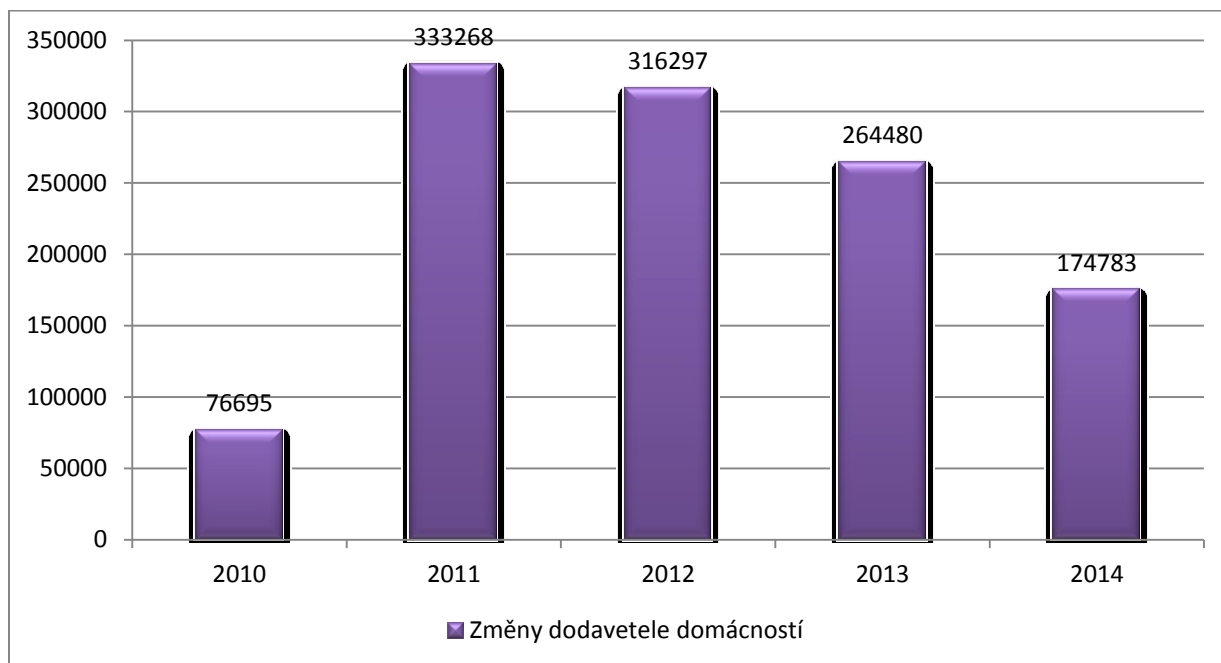
V důsledku liberalizace trhu došlo k příchodu nových obchodníků s plynem na trh v roce 2010, což vyústilo ve výrazný počet změn dodavatele plynu kategorie předchozímu roku, kde počet změn dosáhl čísla 28 402. Obchodníci začali získávat plyn nejen vzájemným přeprodejem na českém trhu, ale rovněž nákupem plynu ze zahraničí, jehož růst byl reakcí na snahu ERÚ podnítit konkurenci na českém trhu zrovnoprávněním podmínek dodavatelů plynu, kteří mají možnost jej skladovat. Dalším důvodem bylo výrazné snížení cen za přepravu plynu na hranicích a jejich vyrovnání s cenami za přepravu do podzemních zásobníků v ČR.

Množství nových obchodníků však eskalovalo v roce 2011, kdy také došlo k nejvyššímu množství provedených změn v počtu dodavatelů. Meziroční nárůst činil necelých 335 %.

V následujících letech již počet změn dodavatele postupně klesá. Cena se vlivem konkurenčního prostředí ustálila a ztížila vstup novým obchodníkům na trh. Noví obchodníci

nemohou dále nabízet stále nižší a nižší ceny, proto mnozí obchodníci doplňují dodávky navazujícími službami (např. stabilitou dodávek). Energetický regulační úřad svými zásahy docílil poctivému konkurenčnímu prostředí založeného na tržních principech.

Obrázek 3.1 Roční změny dodavatele plynu kategorie domácnost

Zdroj: Energetický regulační úřad – výroční zprávy let 2010 – 2014, vlastní zpracování

3.2.3 Regulace v teplárenství

Výše ceny za teplárenství se výrazně liší v jednotlivých lokalitách. Důvodem je, že teplárenství dokáže získat cenu za technické a specifické podmínky výroby a rozvodu tepelné energie, způsobu získání tepelné energie a její využití.⁵¹ Dle současného způsobu regulace ceny, lze do ceny zahrnout ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk, který souvisí s výrobou a rozvodem tepelné energie a dále daň z přidané hodnoty. Od roku 2011 po rok 2014 dochází k růstu průměrných cen za tepelné energie konečným spotřebitelům. Například v Moravskoslezském kraji se k 1. lednu 2014 průměrná cena tepelné energie pohybuje na 540,18 Kč/GJ a v Libereckém kraji na hodnotě 639,83 Kč/GJ včetně DPH, což je současně nejvyšší cena v ČR. Průměr České republiky je 571,8 Kč/GJ. Podíl jednotlivých složek na výrobě tepelné energie určené konečným odběratelům zachycuje příloha 3.

⁵¹ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2015)*

3.3 Kontrola

Kontrola je prováděná ve dvou úrovních, konkrétně vnější a vnitřní. V roce 2014 byla provedena v rámci vnější kontroly, kontrola Veřejnou zdravotní pojišťovnou, zaměřenou na mzdovou oblast. Dále byla provedena kontrola Ministerstvem vnitra, týkající se čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Provedené vnější kontroly nenalezly porušování stanovených podmínek. Součástí vnitřní kontroly má ERÚ, v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých orgánů, ve znění pozdějších předpisů, vytvořený samostatný interní audit. Tento útvar má zajištěnou nezávislost Statutem interního auditu a Etickým kodexem interního auditora. Interní audit se zaměřoval na dodržování právních a vnitřních předpisů, hospodaření a efektivní využívání prostředků sloužící k činnosti a výkonu úřadu. Celkový provedený audit nenalezl žádné nedostatky, přinesl pouze doporučení týkající se zkvalitnění provozní činnosti energetického regulačního úřadu.

V roce 2013 byla provedena vnitřní kontrola prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Jihlava. Tato kontrola nenalezla závady, přeplatky či nedostatky na pojistném plnění. Interní audit v tomto roce nezjistil vady, které by ohrozily plnění hlavních cílů úřadu, avšak přišel s řadou doporučení. Jedním z doporučení byla aktualizace novelizace vnitřních směrnic.

V roce 2012 nezaznamenal ERÚ žádnou vnější kontrolu. V rámci interního auditu bylo provedeno deset plánovaných a šest mimořádných auditů. Jednalo se například o audit dodržování podmínek správního řízení u žádostí o licence na bioplyn nebo efektivnosti výkonu práce při provádění kontroly ceníků za dodávku elektřiny nebo plynu u energetických obchodních společností⁵². Výsledky auditu přinesly doporučení týkající se zkvalitnění řízení a činnosti úřadu.

V roce 2011 nebyla provedena kontrola vnějšími úřady. Provedený interní audit nenalezl takové nedostatky, které by byly v rozporu se zákonem, páchaly trestní čin nebo narušovalo plnění hlavních cílů energetického regulačního úřadu. Interní audit dospěl k závěru, že ERÚ čerpá prostředky ze státního rozpočtu v souladu s platnými předpisy.

⁵² Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2012)*

V roce 2010 byly provedeny dvě vnější kontroly. První kontrola byla provedena Okresní správou sociálního zabezpečení. Tato kontrola se týkala pojistného plnění v rámci nemocenského a důchodového pojištění. Kontrola OSSZ nezjistila žádné nedostatky ani závady na pojistném. Druhou kontrolu provedla Všeobecná zdravotní pojišťovna a nezjistila žádné podstatné nedostatky, které by měly být penalizovány. Vnitřní kontrola byla provedena ve dvou úrovních. První úroveň je interní audit, který přinesl konkrétně 23 doporučení. Druhou úroveň interního auditu je kontrola realizována vedoucími zaměstnanci. Tato úroveň naplňovala ustanovené zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, což je kontrola označující se jako předběžná, průběžná a následná. Předběžná kontrola se zabývala nejpodstatnější částí vnitřní kontroly a to veřejnými výdaji. Celkově vnitřní kontrola nenalezla nedostatky, přestupky nebo pochybení.

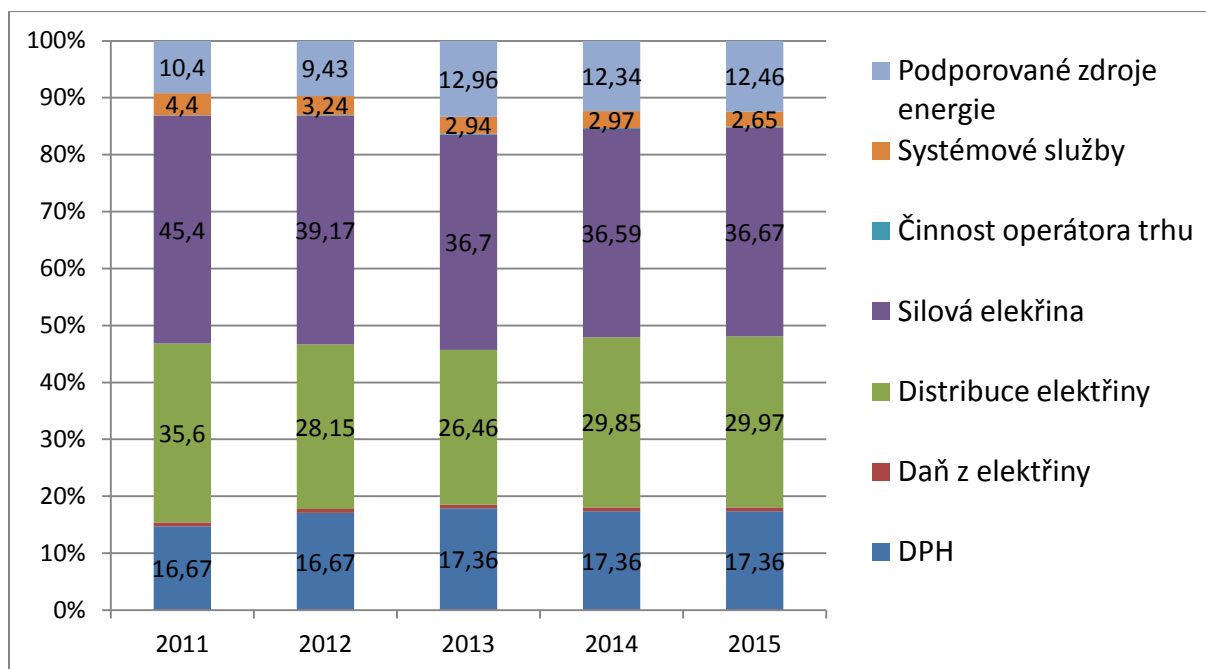
3.4 Hospodaření

Míra zastoupení jednotlivých položek výsledné ceny dodávky elektřiny pro domácnost za období let 2011 – 2015 znázorňuje Obr. 3.1. Největší podíl na výsledné ceně elektřiny má dlouhodobě silová elektřina společně s distribucí elektřiny. Silová elektřina vyjadřuje vlastní odebranou elektřinu, která byla dodána do domácnosti.⁵³ Zaplacená cena za silovou elektřinu se dělí na dvě složky. Jedna složka se skládá z pevné ceny za měsíc a druhá složka vyjadřuje každou odebranou megawatthodinu. V průměru tvoří silová elektřina 30 – 40 % celkové ceny za elektřinu. Celková míra zdanění elektřiny se pohybuje 18 %, kdy nejvyšší podíl je odváděn v rámci daně z přidané hodnoty.

Celková cena placená domácnosti za dodávku elektřiny se od roku 2011 do roku 2013 neustále zvyšovala. Domácnosti v roce 2013 musely na elektřině zaplatit až 3 800 Kč za megawatthodinu ročně. V roce 2014 a 2015 došlo ke zmírnění cen za elektřinu a to konkrétně na 3 300 Kč za megawatthodinu ročně. Každý odběratel má právo zvolit si vhodného dodavatele elektřiny a tím ovlivnit výši odváděné ceny. Mezi nejrozšířenější dodavatelé elektřiny v České republice, lze zařadit ČEZ a E.ON.

⁵³ <http://www.cenyenergie.cz/silova-elektřina/#/promo-ele>

Obrázek 3.2 Podíl jednotlivých složek ceny za dodávku elektřiny domácnostem za období let 2011 – 2015 pro zákazníky na úrovni nízkého napětí (v %)

Zdroj: Energetický regulační úřad – výroční zprávy let 2011 – 2015, vlastní zpracování

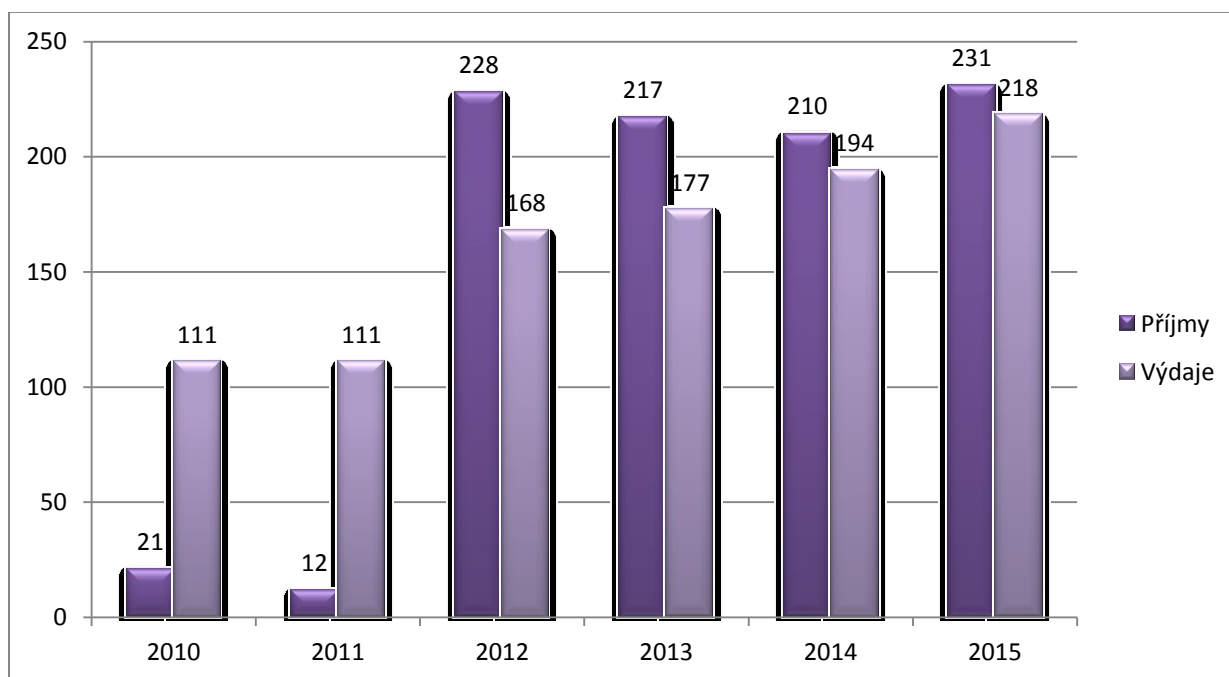
Energetický regulační úřad je evidován pod kapitolou 349 státního rozpočtu. Obr. 3.3 znázorňuje skutečné plnění státního rozpočtu ERÚ pro léta 2011 - 2015. Pro rok 2010 a 2011 byly naplánovány nízké příjmy ve výši jednoho milionu korun za poplatky za licence, avšak ve skutečnosti dosáhly vyšších částek. Důvodem byl vyšší výběr správních poplatků související s udělováním licencí na solární zdroje a příjem dotací ze Strukturálních fondů Evropské unie.⁵⁴ Tyto příjmy byly evidovány na zvláštních účtech a byly rovněž odvedeny do státního rozpočtu.

Celkově se příjmy ERÚ dělí na daňové a nedaňové. Daňové příjmy tvoří poplatky na činnost ERÚ, což jsou poplatky za udělování licencí, subjektům hospodářích v energetice⁵⁵. Tyto příjmy musí být využity na financování a činnost úřadu. Nedaňové příjmy tvoří podstatně nižší část příjmů a jsou především tvořeny ukládanými pokutami v energetice.

⁵⁴ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2011)*

⁵⁵ Energetický regulační úřad. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ (2011)*

Obrázek 3.3 Vývoj příjmů a výdajů Energetického regulačního úřadu za období let 2010 – 2015 (v mil. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí, informační systém Monitor, vlastní zpracování

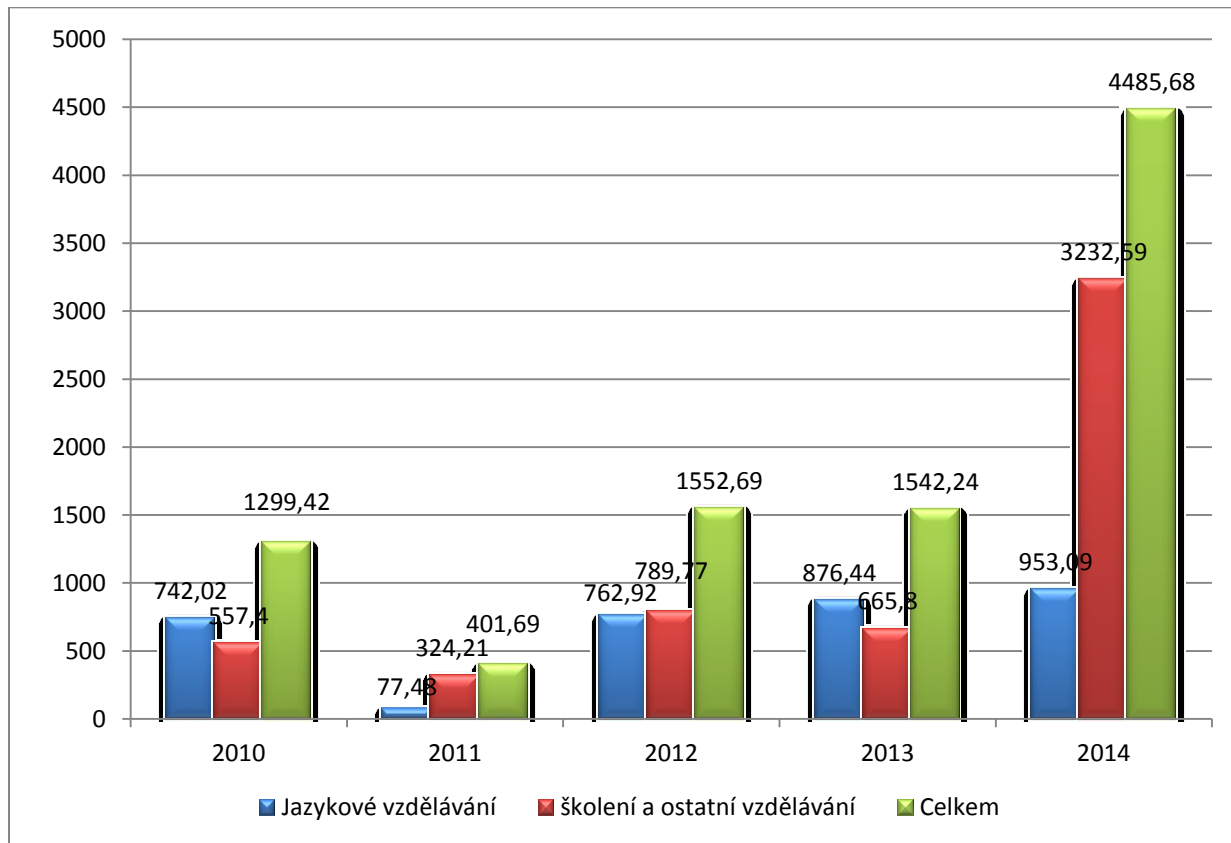
Z výdajové struktury Energetického regulačního úřadu je velmi pozitivní, že ERÚ nezapomíná na vzdělávání a investuje do školení a jazykového zdokonalování. Vývoj těchto výdajů lze zpozorovat v obrázku 3.4.

Rok 2010 a především 2011 představovaly ve vzdělávání zaměstnanců kritické období, jelikož docházelo k různým úsporným opatřením. Například rok 2010 zaznamenal oproti předchozímu roku 40% pokles ve výdajích, následující rok oproti roku 2010 dokonce 70% pokles. Dalším důvodem k nižšímu stupni vzdělávání byly rovněž časové možnosti zaměstnanců. V roce 2012 došlo k oživení jazykového vzdělávání, jak vyplývá z obrázku 3.4. V témže roce bylo nedostatečně jazykově vybaveno 24 zaměstnanců na funkčních pozicích.

V posledních zkoumaných letech se ERÚ zabýval zvýšenou fluktuací zaměstnanců. V roce 2013 byl počet zaměstnanců s jazykovou kvalifikací nižší než v roce předešlém, to byl také jeden z důvodů, proč došlo ke zvýšení výdajů na jazykové vzdělávání. V roce 2014 vzrostly rapidně celkové výdaje na vzdělávání, zejména tedy v oblasti školení a ostatního vzdělávání. To bylo zapříčiněno výrazným zvýšením počtu vzdělávacích akcí (skok na 141

akcí oproti předchozímu roku, kdy jich bylo uskutečněno 64) a zvýšenou školicí činností z důvodu vládou vydaného nového občanského zákoníku.

Obrázek 3.4 Struktura výdajů na vzdělání v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Energetický regulační úřad – výroční zprávy let 2010 – 2014, vlastní zpracování

4 Zhodnocení, návrhy a doporučení

Energetika se zabývá získáváním, přeměnou a distribucí všech forem energie. Reaguje na energetické potřeby společnosti. Jejím posláním je zajištění a zabezpečení konstantních dodávek energie společnosti, jež ji dále využívá ke svému prospěchu. Stejně jako kterékoliv jiné odvětví, i toto prochází stádiem vývoje. Během centralizované plánované ekonomiky bylo základní hledisko vyrobit co největší množství energie. Výrobní energie byly motorem mnohdy celého hospodářství.

Postupně však docházelo k decentralizaci moci přestupem na tržní styl hospodářství. To nenechalo energetiku chladnou a rovněž tento sektor se dále vyvíjel. K liberalizaci energetiky došlo podstatně později, než tomu bylo u ekonomiky (liberalizace energetiky započala v období let 2005 – 2007).

Zdroje energie se začaly využívat ve velké míře s přístupem k fosilním palivům. Po mnoho let tak zůstávalo zvýhodňováno ekonomické hledisko. Teprve až novější přístup Evropské unie přislíbil více zohlednit ekologii. Ta dnes zaujímá podstatně významnější pozici než v minulosti. Ostatně jak lze z obrázku 3.2 vypožorovat, podíl podporovaných (obnovitelných zdrojů) energie z dlouhodobého výhledu pozvolna ale kontinuálně roste. Ve sledovaném období se využití obnovitelných zdrojů snížilo pouze jednou, konkrétně v roce 2012. Tento pokles zapříčinila situace z předcházejícího roku, kdy došlo prostřednictvím legislativních omezení ke snížení produkce energie především ze solárních elektráren. Toto legislativní omezení umírnilo štedrou politiku v oblasti fotovoltaiky, což vyústilo v její návrat na přirozenou (tržní) míru růstu.

Bez jakékoliv kontroly a zásahu státu by však trh sám nebyl schopen takové míry regulace. Výstavba přenosových soustav (elektrických i plynových) by nebyla vůbec efektivní – každý distributor by preferoval svou vlastní síť, což by bylo velmi nákladné a nereálné. Rovněž existence vzniklého přirozeného monopolu by na čistě tržní bázi ztrácela efektivnost.

Energetický regulační úřad tak představuje nutný zásah státu do tohoto odvětví. Regulace prováděné ERÚ jsou spravedlivé vůči všem účastníkům trhu a zároveň slouží jako ochrana spotřebitele, přesto spotřebitel neztrácí možnost podání podnětu úřadu přímo. Jeho činnosti vedou ke stabilnímu obchodu založenému na tržním principu, ovšem s patřičným dohledem a kontrolou.

V oblasti legislativní se Energetický regulační úřad zapojuje do veškerých nutných aktivit – nabízí poradní funkci, kterou často využívá vláda při tvorbě zákonů týkajících se energetiky a využívá tedy vzájemné spolupráce, každoročně stanovuje část ceny pro jednotlivá odvětví energetiky a úspěšně tak vystupuje jako regulátor trhu. Dále se zapojuje při implementaci nových nařízení a směrnic ze strany Evropské unie, jejímž členem Česká republika je a implementace těchto předpisů se proto stává závaznou.

Ze statistik (viz příloha 2) vyplývá, že Česká republika je v produkci elektrické energie přebytková. Na tento jev lze nahlížet ze dvou úhlů pohledu. V prvním případě vyvstává problém nevyužití elektřiny v nemožnosti jejího skladování. Nevyužití množství by tak muselo „putovat naprázdno“ v přenosové soustavě a část vyrobené elektřiny by byla zcela neefektivně využita. Tento případ předpokládá nemožnost vývozu elektřiny do zahraničí nebo jeho velmi obtížnou proveditelnost (například z důvodu nezájmu sousedních států kvůli vyšší ceně nebo neakceptování zdrojů, ze kterých byla elektřina vyrobena). Ve druhém případě, tj. když je smluvně sjednán export, tento jev působí jako výhoda, neboť státu putují finanční prostředky z prodeje nevyužitého množství elektřiny, které by jinak představovalo problém.

Ve sledovaném období však výše exportu nejeví stabilní charakter, nepředpověditelná výše vývozu způsobuje jednak tlak na producenty elektrické energie a jednak kolísání příjmů ve veřejném rozpočtu, na který se pak nelze 100% spolehnout. Dále z grafu vyplývá, že vývoz vykazuje postupně klesající tendenci a stát se tak připravuje o další finanční prostředky. Navzdory tomu, že spotřeba elektřiny se odvíjí od okamžité spotřeby, mohl by se stát ve spolupráci s ERÚ pokusit v co nejvyšší možné míře stabilizovat výši vývozu a snažit se zvyšovat jeho podíl, poněvadž se jedná o potenciální zdroj do veřejného rozpočtu.

Dalším doporučením je, aby se Energetický regulační úřad ubíral v co nejvyšší možné míře shodným směrem jako EU a mohl tak čerpat vyšší příspěvky ze strukturálních fondů, které následně může využít pro plnění svých cílů. Ačkoliv kontroly prováděny jsou, mohl by například z těchto zdrojů jejich počet zvýšit, aby si mohl být 100% jist, že nedochází kupříkladu ke klamání spotřebitele, popřípadě k jinému protiprávnímu jednání.

5 Závěr

Cílem práce bylo analyzovat činnost Energetického regulačního úřadu v letech 2010 – 2014 a následně ji zhodnotit.

Bylo zjištěno, že Energetický regulační úřad aktivně spolupracuje jak s vládou České republiky, tak Evropskou unií v legislativních otázkách energetického průmyslu. Jeho činnost je vysoce efektivní nejen z pohledu regulátora, nýbrž i z pozice spoluúčastníka v právních jednáních. Díky kvalitně odváděné práci nedochází na trhu s elektřinou a plynem k zásadním podvodům, jelikož jedním z cílů ERÚ je právě ochrana spotřebitele. Energetický regulační úřad sám aktivně zájmy spotřebitelů chrání, ti mají v případě problémů možnost se na něj obrátit. ERÚ tedy nevystupuje jako Česká národní banka, která komunikuje pouze s komerčními bankami, ale dovoluje přímý kontakt se spotřebiteli. Jeho činnost je v České republice nezastupitelná.

Energetický regulační úřad je aktivní i v kontrolní činnosti. Ve sledovaném období bylo provedeno několik kontrol vnitřních, ale také vnějších. Vnější kontroly prováděly například tyto instituce, Veřejná zdravotní pojišťovna, Ministerstvo vnitra aj. a nenašly žádné pochybení. V rámci vnitřní kontroly vede ERÚ pravidelně interní audit zaměřený na dodržování vnitřních předpisů.

V oblasti hospodaření vyvíjel Energetický regulační úřad všechny aktivity v souladu s platnými zákony. To platí i o vypisování veřejných zakázek, kterých bylo v posledním sledovaném roce celkem 39, z nichž 8 bylo hodnotnějších než 750 tisíc Kč bez DPH. Veřejnými zakázkami dokázal v posledním roce snížit své výdaje o více než 2,6 mil. korun především v oblasti kancelářských potřeb.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012. 96 s. ISBN 978-80-85819-80-9
- [2] HENDRYCH, D., KAVĚNA, M., PAVLÍK, M. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vyd. Praha: Wolter Kluwer, 2014. 250 s. ISBN 978-80-7478-562-7
- [3] KACVINSKÝ, Petr. *10 let regulace v elektroenergetice*. 1. vyd. Jihlava: Energetický regulační úřad, 2007. 92 s. ISBN 978-80-254-1767-6
- [4] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolter Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7375-614-1
- [5] REKTOŘÍK, Jaroslav a Jaroslav HLAVÁČ, J. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury*. Praha: Ekopress, 2012. ISBN 978-80-86929-79-8

Internetové zdroje

- [6] EKOLIST.CZ. *Průzkum: Tři čtvrtiny Čechů vidí budoucnost v obnovitelných zdrojích energie* [online]. [cit. 2016-05-1]. Dostupné z:
<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/pruzkum-tri-ctvrtiny-cechu-vidi-budoucnost-v-obnovitelných-zdrojích-energie>
- [7] ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD. *Zpráva o činnosti a hospodaření ERÚ*. [online]. Dostupné z: <http://www.eru.cz/cs/o-uradu/zpravy-o-cinnosti-a-hospodareni>
- [8] ENERGOSTAT. *Elektroenergetika ČR* [online]. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <http://energostat.cz/elektrina.html>
- [9] ENERGOSTAT. *Plynárenství ČR* [online]. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <http://energostat.cz/plynarenstvi-cr.html>
- [10] HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa*. Ostrava 2007 [online]. Dostupné z: http://projekty.osu.cz/pvsos/doc/verejna_sprava.pdf

Zákony

- [11] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY.
Ústava české republiky ze dne 16. prosince 1992 [online]. Dostupné z:
<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>
- [12] Zákon č. 129/2000 sb. ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajských zřízeních).
Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>
- [13] Zákon č. 128/2000 sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení).
Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Seznam zkratek

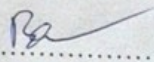
ERÚ	Energetický regulační úřad
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OTE	Operátor trhu
NH	Národní hospodářství
EU	Evropská unie
OSZZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
DPH	Daň z přidané hodnoty
GJ	Gigajoule
MWh	Megawatthodina
kV	kilo Volt
VVN	Velmi vysoké napětí
VN	Vysoké napětí
NN	Nízké napětí

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

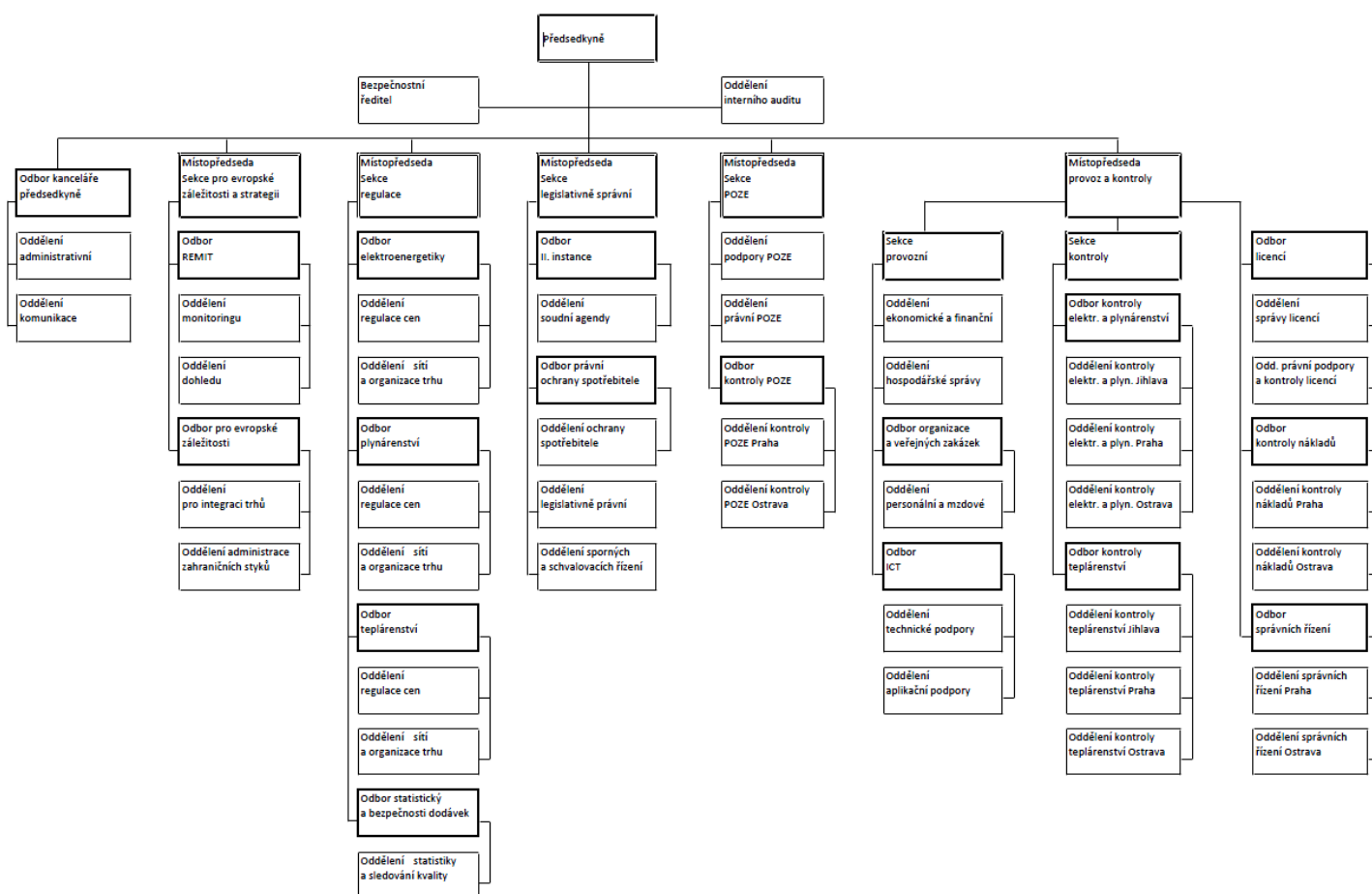
V Ostravě dne 6. 5. 2016

.....
Vojtěch Bohuš

Seznam příloh

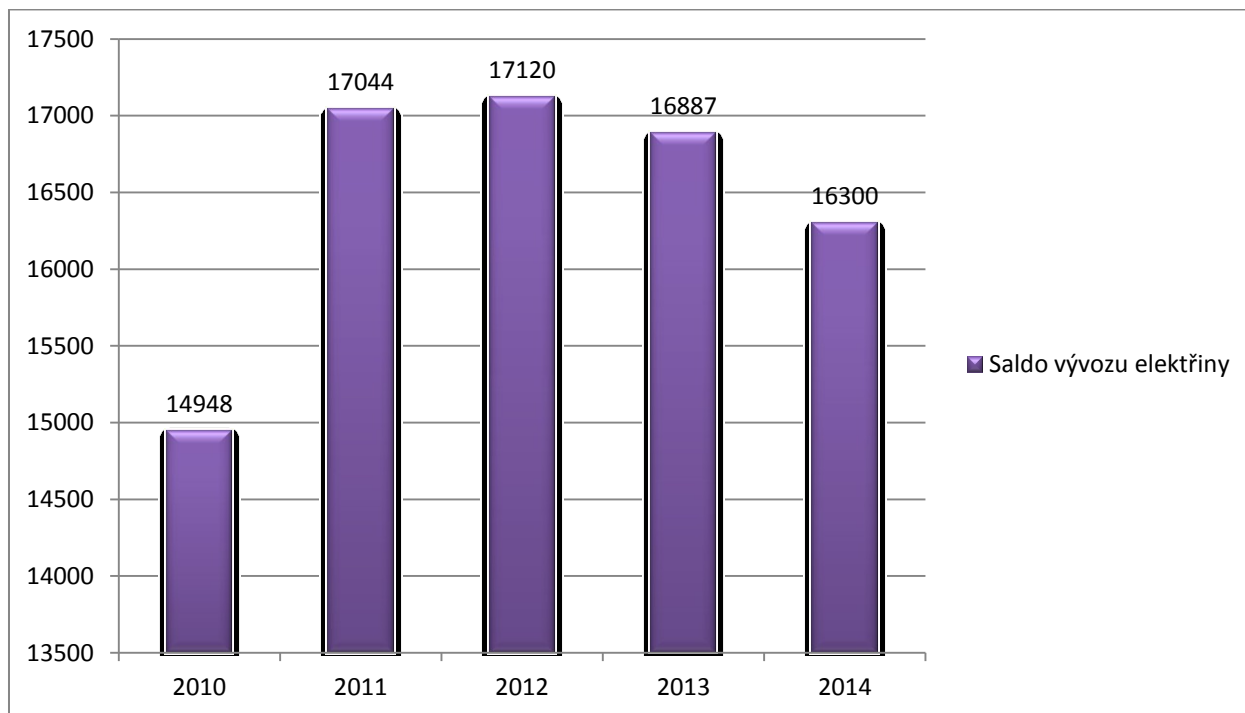
Příloha 1	Organizační struktura Energetického regulačního úřadu
Příloha 2	Saldo vývozu elektrické energie
Příloha 3	Podíl paliv na výrobě tepelné energie určené konečným odběratelům v r. 2014

Příloha 1: Organizační struktura Energetického regulačního úřadu

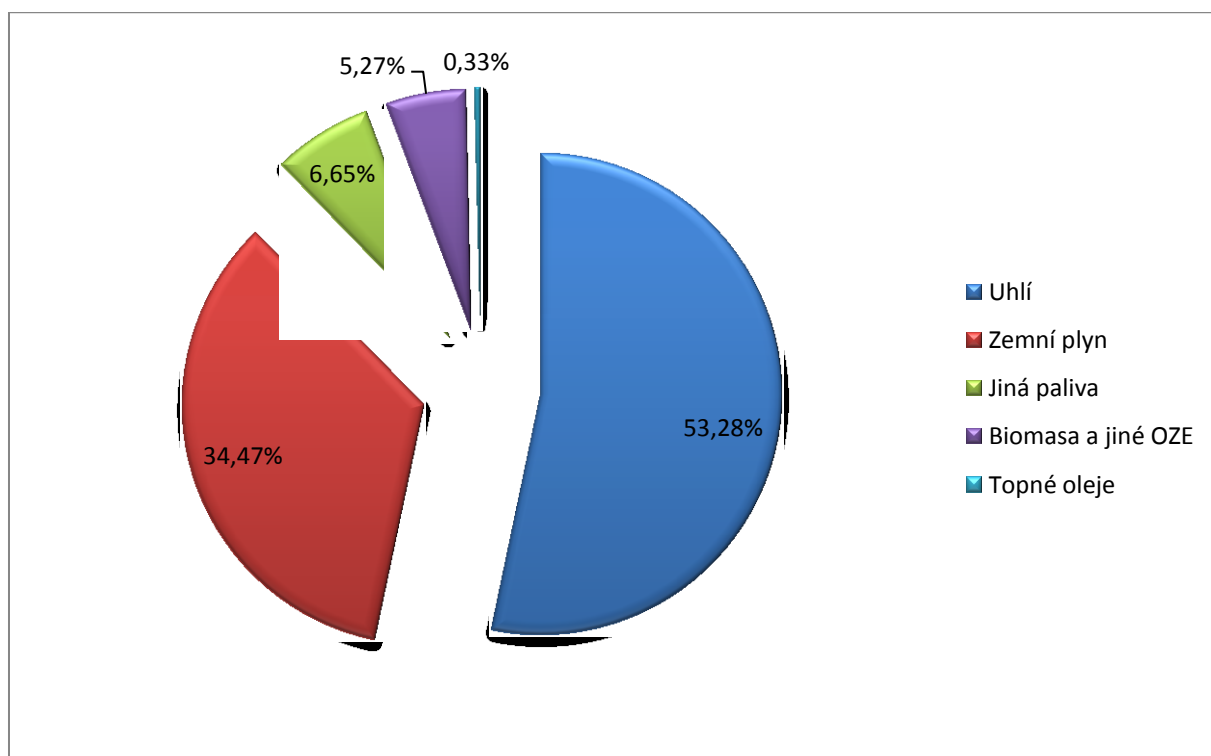
Zdroj: ERÚ. Dostupné z: <https://www.eru.cz/o-uradu/organizacni-struktura>

Příloha 2: Saldo vývozu elektrické energie (v GWh).

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha 3: Podíl paliv na výrobě tepelné energie určené konečným odběratelům v r. 2014

Zdroj: Energetický regulační úřad – výroční zpráva 2014, vlastní zpracování